

Univerzita Hradec Králové
Přírodovědecká fakulta
Katedra matematiky

Zemědělské pojištění - ukázka zemědělského pojištění
na určitém subjektu

Bakalářská práce

Autor: Barbora Heroldová
Studijní program: B1103 Aplikovaná matematika
Studijní obor: Finanční a pojistná matematika
Vedoucí práce: Ing. Pavel Hanuš

Univerzita Hradec Králové

Přírodovědecká fakulta

Zemědělské pojištění - ukázka zemědělského pojištění na určitém subjektu

Autor:	Barbora Heroldová
Studijní program:	B1103 Aplikovaná matematika
Studijní obor:	Finanční a pojistná matematika
Název práce:	Zemědělské pojištění – ukázka zemědělského pojištění na určitém subjektu
Název práce v AJ:	Agricultural instance – demonstration of agricultural instance on a particular subject
Cíl a metody práce:	Práce má objasnit základní principy zemědělského pojištění a detailně popsat druhy zemědělského pojištění. Cílem práce by měl být návrh nejefektivnějšího a nejvýhodnějšího zemědělského pojištění pro určitý zemědělský subjekt (zemědělský podnik).
Garantující pracoviště:	katedra matematiky Přírodovědecké fakulty UHK
Vedoucí práce:	Ing. Pavel Hanuš
Oponent:	Mgr. Tomáš Zušćák, Ph.D.
Datum, zadání práce:	17. 3. 2014
Datum odevzdání práce:	20. 5. 2016

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně a že jsem v seznamu použité literatury uvedla všechny prameny, z kterých jsem vycházela.

V Hradci Králové 20. května 2016

Barbora Heroldová

Poděkování:

Tímto bych ráda poděkovala vedoucímu mé bakalářské práce, panu Ing. Pavlu Hanušovi, za pomoc, cenné připomínky a poskytnuté rady.

Anotace

HEROLDOVÁ, B. *Zemědělské pojištění – ukázka zemědělského pojištění na určitém subjektu*. Hradec Králové, 2016. Bakalářská práce na Přírodovědecké fakultě Univerzity Hradec Králové. Vedoucí bakalářské práce Ing. Pavel Hanuš

Tato bakalářská práce se zabývá především pojištěním zemědělských rizik. Úvodní kapitola charakterizuje zemědělské pojištění, rizika spojená s podnikáním v oboru zemědělství a popisuje jak nejefektivněji řídit rizika v zemědělství. Další část práce je zaměřena na historii pojištění zemědělských rizik v průběhu 19. a 20. století. Dále jsou v práci prezentovány dvě skupiny produktů zemědělského pojištění (pojištění plodin, pojištění hospodářských zvířat). Poslední kapitola teoretické části se zabývá státní podporou zemědělského pojištění, která neodmyslitelně k zemědělskému pojištění patří. Praktická část je zaměřena na srovnání produktových nabídek vybraných komerčních pojišťoven, které působí v České republice na trhu zemědělského pojištění. Tyto nabídky jsou vypracovány pro námi vybraný zemědělský podnik.

Klíčová slova

riziko, rizikový management, pojištění plodin, pojištění hospodářských zvířat, podpora zemědělského pojištění, komerční pojišťovna

Annotation

HEROLDOVÁ, B. *Agricultural insurance – demonstration of agricultural insurance on a particular subject*. Hradec Králové, 2016. Bachelor Thesis at Faculty of Science University of Hradec Králové. Thesis Supervisor Ing. Pavel Hanuš.

This thesis mainly deals with insurance of agricultural risks. The introductory chapter describes the agricultural insurance, risks associated with doing business in agriculture and describes how to effectively manage the risks in agriculture. Another part is focused on the history of insurance of agricultural risks in the 19th and 20th century. Two groups of products of agricultural insurance are also presented in this thesis (crop insurance, livestock insurance). The last chapter is concerned with state support for agricultural insurance,

which inherently belongs to the agricultural insurance. The practical part is focused on a comparison of product offerings selected commercial insurance companies which operate in the Czech Republic market for agricultural insurance. These offers are elaborated to our selected agricultural holding.

Keywords

Risk, risk management, crop insurance, livestock insurance, agricultural insurance support, commercial insurance company

Obsah

ÚVOD.....	9
1 CHARAKTERISTIKA ZEMĚDĚLSKÉHO POJIŠTĚNÍ.....	10
1.1 Funkce pojištění zemědělských rizik.....	11
1.2 Řízení rizik v zemědělství.....	14
2 HISTORIE POJIŠTĚNÍ ZEMĚDĚLSKÝCH RIZIK.....	16
2.1 Zemědělské pojištění do roku 1918.....	16
2.2 Zemědělské pojištění od roku 1918 do 1945.....	18
2.3 Zemědělské pojištění od roku 1945 do 1992.....	19
3 ČLENĚNÍ ZEMĚDĚLSKÉHO POJIŠTĚNÍ.....	21
3.1 Pojištění plodin.....	22
3.1.1 Vývoj pojištění plodin.....	25
3.1.2 Obecný výpočet výše pojistného.....	26
3.2 Pojištění hospodářských zvířat.....	28
3.2.1 Vývoj pojištění hospodářských zvířat.....	29
3.2.2 Obecný výpočet výše pojistného.....	31
4 STÁTNÍ PODPORA ZEMĚDĚLSKÉHO POJIŠTĚNÍ.....	33
4.1 Podporný a garanční rolnický a lesnický fond.....	33
4.2 Program pojištění hospodářských zvířat a plodin.....	34
4.2.1 Podmínky pro získání podpory.....	35
4.2.2 Podání žádostí o finanční podporu pojištění.....	35
4.2.3 Výše podpory.....	37
5 CHARAKTERISTIKA A NABÍDKA VYBRANÝCH KOMERČNÍCH POJIŠŤOVNE.....	40
5.1 Agra pojišťovna.....	43
5.1.1 Nabídka pojištění hospodářských zvířat.....	43
5.1.2 Nabídka pojištění plodin.....	44
5.2 Allianz pojišťovna.....	45
5.2.1 Nabídka pojištění hospodářských zvířat.....	45
5.2.2 Nabídka pojištění plodin.....	46
5.3 Česká pojišťovna.....	47
5.3.1 Nabídka pojištění hospodářských zvířat.....	47
5.3.2 Nabídka pojištění plodin.....	48
5.4 Generali pojišťovna.....	49

5.4.1	Nabídka pojištění hospodářských zvířat.....	49
5.4.2	Nabídka pojištění plodin.....	50
5.5	Hasičská vzájemná pojišťovna	51
5.5.1	Nabídka pojištění hospodářských zvířat.....	51
5.5.2	Nabídka pojištění plodin.....	52
5.6	Závěrečné porovnání nabídek pojištění	53
5.6.1	Závěrečné porovnání nabídek pojištění hospodářských zvířat	53
5.6.2	Závěrečné porovnání nabídek pojištění plodin	55
	ZÁVĚR.....	56
	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	58

ÚVOD

Předmětem bakalářské práce je zemědělské pojištění a ukázka pojištění na určitém subjektu. Zemědělství je odvětví národního hospodářství, které je ohrožováno nepříznivými dopady nahodilých a nepředvídatelných událostí vyvolaných především působením přírodních a živelních faktorů. Tyto nahodilé události zemědělskou výrobu nepříznivě ovlivňují a snižují. Zemědělci jsou tudíž vystaveni značné nejistotě a velkému počtu různých druhů rizik.

Zemědělství je i s navazující potravinářskou výrobou jedním z tradičních odvětví národního hospodářství České republiky, také zaměstnává nemalou část naší populace, proto je podstatné zabývat se metodami a způsoby jak eliminovat zemědělská rizika. Jedním z prostředků eliminace rizik, kterým se zemědělci mohou bránit proti nepřízni osudu a počasí je zemědělské pojištění. Umožňuje rizika zmírňovat, odstraňovat a rozdělovat mezi více subjektů. Jde tedy o určitý způsob přesunu rizika negativního dopadu nahodilosti z ekonomického jedince na speciální instituci, kterou je pojišťovna. Umožňuje stálost podnikání i v případě, že dojde k totálnímu výpadku výroby. Už jen z těchto důvodů je podpora a rozvíjení systému zemědělského pojištění ve společenském zájmu.

Bakalářská práce je rozdělena na pět částí. Úvodní kapitola charakterizuje zemědělské pojištění, rizika spojená s podnikáním v oboru zemědělství a popisuje jak neefektivněji řídit rizika v zemědělství.

Další kapitola práce je zaměřena na historii a vývoj pojištění zemědělských rizik v průběhu 19. a 20. století. Historii byla věnována celá kapitola, protože toto pojištění má na našem území dlouhou tradici.

Ve třetí kapitole budou prezentovány dvě skupiny produktů zemědělského pojištění a to pojištění plodina a pojištění hospodářských zvířat. Stručně je charakterizujeme a vymezíme si, jaká rizika tyto pojištění kryjí.

Poslední kapitola teoretické části se zabývá státní podporou zemědělského pojištění, která neodmyslitelně k zemědělskému pojištění patří.

Praktická část je zaměřena na srovnání produktových nabídek vybraných komerčních pojišťoven, které působí v České republice na trhu zemědělského pojištění. Tyto nabídky jsou vypracovány pro námi vybraný zemědělský podnik.

1 CHARAKTERISTIKA ZEMĚDĚLSKÉHO POJIŠTĚNÍ

Zemědělské pojištění je pojištění pro případ výskytu nahodilých a nepředvídatelných situací, které ohrožují zemědělskou prvovýrobu a nelze je ovlivnit vůbec nebo jen velmi málo. Tyto nahodilé situace vyplývají z přirozeně existujících přírodních rizik. Zemědělská prvovýroba je i přes zavádění novodobých technologií pokládána za odvětví s nejvyšším stupněm rizika. To je především dáno přírodními podmínkami hospodaření a dynamickým vývojem tržního prostředí.

Zemědělské pojištění se nejvíce soustřeďuje na pojištění plodin, hospodářských zvířat a pojištění lesních porostů. Avšak lze se setkat i s názory, že do zemědělského pojištění se řadí i pojištění majetku zemědělců, tj. pojištění movitých a nemovitých věcí, pojištění strojů, motorových vozidel, odpovědnosti za škody atd., což je analogií průmyslových a podnikatelských rizik, a proto tyto pojištění nejsou v zemědělském pojištění klíčové.

Pojištění zemědělských rizik je spojeno se značně charakteristickými riziky. Pojišťovny vytvořily právě pro tato rizika speciální pojistné produkty, což jsou pojištění plodin a hospodářských zvířat, která poskytují zemědělcům kvalitní ochranu v oblasti zemědělských rizik. Princip pojištění spočívá v přesunu rizika na pojistitele za úplatu. Pojišťovny shromažďují prostředky z pojistného, ty jsou nadále používány pro kompenzaci vzniklých škod podle podmínek uvedených v pojistné smlouvě.

Pojištění je jedním z mála možných finančních nástrojů řízení, resp. snížení rizik v zemědělství. Diverzifikuje míru rizika, kterou by zemědělec jinak nesl sám, dává mu možnost pokračovat v podnikatelské činnosti i v případě absolutního výpadku produkce. Uspořádání zemědělského pojištění je společensky užitečné tím, že eliminuje rizika spojená se zemědělskou výrobou, zajišťuje stabilní příjmy a dále s účastí státu dovoluje realizovat sociální provázanost a stabilitu venkovských oblastí. Protože zemědělská výroba působí hlavně v agrárních oblastech, které se nachází typicky ve venkovském prostředí, znamená to, že vyplacené prostředky zabezpečují venkovské obyvatelstvo. Zejména pro tyto vlastnosti je důležité, aby se systém zemědělského pojištění dále rozvíjel.

1.1 Funkce pojištění zemědělských rizik

Pojištění je velice těsně spojováno s nahodilostí a je chápáno jako prostředek pro řešení negativních důsledků nahodilosti. Každý ekonomický subjekt je neustále vystaven riziku nastání nahodilé události. Mluvíme tedy o permanentní nejistotě, které je ekonomický subjekt vystaven. Pro tyto nejisté jevy a procesy se v pojišťovnictví užívá pojem riziko, které pochází z arabského slova „risk“ (Ducháčková, 2003, s. 31-32), (Čejková, Řezáč, Zuzaňák, 1998, s. 18-19).

„Pojem riziko je chápáno jako možnost vzniku nějaké události, jehož výsledek bude odchýlen od cíle s určitou objektivní pravděpodobností,“ (Ducháčková, 2003, s. 15).

„Dále lze riziko specifikovat jako stav, v němž je budoucí situace dopředu jednoznačně pravděpodobně charakterizována,“ (Daňhel, 2005, s. 12).

Určitému riziku se vždy vystavuje konkrétní sdružení lidí, jedná se o tzv. rizikové společenství. Už v době starověku se tyto skupiny lidí seskupovaly a vytvářely si vlastní fondy z příspěvků všech členů rizikového společenství k náhradě vzniklých škod. V podstatě se jedná o počáteční formy pojištění. V dnešní době je riziko pojistitelné, ale to jen takové, na které může komerční pojišťovna sjednat pojistnou smlouvu na základě pojistně-technických podmínek. Pokud riziko tyto podmínky nesplňuje, jedná se o nepojistitelné riziko (Čejková, Řezáč, Zuzaňák, 1998 s. 18-19).

Pojistitelné riziko musí splňovat tyto podmínky:

- rizika musí mít nahodilou povahu a musí se dát změřit;
- riziku musí být vystaveno velké množství subjektů;
- rizika by měla být v korelační závislosti;
- výše pojistného musí být cenově únosná;
- riziko nesmí být příliš vysoké, aby bylo pojištění finančně únosné;
- měly by být dostupné informace o výskytu a míře realizace rizik pro stanovení výše pojistného (Špička, 2006, s. 26).

V zemědělství je mnoho druhů rizik, která jsou značně nestálá. Rizika jsou neoddelitelnou součástí každého podnikání, avšak některá jsou společná pro všechny druhy podnikání, jiná jsou specifická pouze pro podnikání v zemědělství.

Hlavním cílem řízení rizik v zemědělství je zlepšit stabilitu příjmů zemědělců. Tento postup řízení rizik může být vybudován na individuální taktice, kdy se podnik se svými riziky vypořádá sám, nebo na strategii sdílení rizik. Je to proces, kdy se podnik snaží eliminovat již existující i budoucí rizika a navrhuje řešení, která vylučují účinek nežádoucích vlivů a naopak pomáhají využít příležitosti pozitivních vlivů na podnik.

Zemědělství je chápáno jako jeden z oborů s nejvyšší mírou rizika a řada těchto rizik je závislá na specifických znacích celého odvětví, jako jsou například vlivy klimatu, počasí a přírodních katastrof, omezená skladovatelnost zemědělských produktů, sezónnost produkce atd. Řízení rizik v zemědělství se běžně zabývá zajištěním následků rizik vyvolanými náhlými projevy počasí na úrodu nebo na pokrytí škod způsobených na živočišné výrobě. Nepatrná část podnikatelů v zemědělství se však zabývá otázkou rizik souvisejících například s vzrůstem cen na vstupu a výstupu, rizika smrti atd. Tato rizika by neměla být zemědělci přehlížena, i když je pravda, že pro zemědělce nepřinášejí tak velké riziko a finanční deficit, jako je tomu v případě přírodních katastrof.

Rizik, které působí na rozvoj zemědělství, je mnoho a jsou proměnlivá. Mezi hlavní rizika, která ovlivňují rozhodování hospodaření v zemědělství, můžeme zahrnout:

- **Personální rizika** – Tato rizika se týkají především rizika smrti nebo zranění podnikatele v zemědělství či jeho zaměstnanců, riziko selhání managementu atd. Tato rizika jsou obvyklá u všech podnikatelů a zaměstnanců a lze je eliminovat efektivním řízením lidských zdrojů.
- **Majetková rizika** – Tato rizika jsou spojená s krádeží, požárem nebo znehodnocením vybavení, staveb či ostatního majetku používaného v zemědělství. Vhodný způsob eliminaci těchto rizik je pojištění majetku.
- **Produkční rizika** – Tyto rizika se dělí na pojistitelná a nepojistitelná. Jsou spojena s velkým vlivem použití technologie při výrobě, účinnost strojů a zařízení na zemědělskou produkci.
  - **Pojistitelná** – požáry, krupobití, vichřice, riziko hromadných onemocnění zvířat atd.

- **Nepojistitelná** – sucho, nadměrný výskyt hrabošů, napadení porostu chorobami a škůdci atd.

Dále se budeme zabývat výnosovými riziky, která jsou často měřena proměnlivostí výnosů, což představuje výkyvy vzhledem k průměrně dosahovaným výnosům.

- **Klimatická rizika** – Jde o rizika, která vznikají na základě nepředvídatelnosti počasí, tyto změny mají posléze dopad na zemědělskou výrobu.
- **Výrobní rizika** – Jsou to rizika způsobená dopadem jiných přírodních faktorů na zemědělskou produkci. Patří sem například choroby a škůdci pěstovaných plodin, nemoci hospodářských zvířat nebo vliv výrobní techniky.
- **Ekonomická (cenová) rizika** – Jsou to rizika vyplývající z pohybu cen na trhu zapříčiněné nepředvídatelností trhu. Tato rizika se projevují jak zvýšením cen vstupů do výroby, tak poklesem cen výstupů zemědělské produkce.
- **Rizika institucionální** – Jsou rizika vyplývající ze změn politiky s ohledem na změny v oblasti regulace výroby a obchodu ze strany institucí ovlivňující zemědělství, které mohou mít dopad na hospodářský výsledek zemědělských podniků. Institucionální rizika také obsahují riziko nedodržení smluvních ujednání nebo opožděné výplaty podpor.
- **Finanční rizika** – Rizika zvyšujících se nákladů kapitálu, změny měnových kurzů, nedostatečné likvidity nebo poklesu hodnoty majetku.
- **Komerční rizika** – Rizika vyplývající z vlivu ostatních výrobních i nevýrobních subjektů národního hospodářství (např. požadavky spotřebitelů na kvalitu a bezpečnost potravin, poptávka po nových produktech atd.).
- **Environmentální rizika** – Tato rizika vyplývají z nepříznivých vlivů charakteristických forem hospodaření na životní prostředí a z negativních důsledků hospodaření jiných hospodářských sektorů na zemědělství.

Všechna výše zmíněná rizika jsou společně propojena a vzájemně se ovlivňují, mají velký vliv na příjmovou situaci zemědělských podniků, proto je můžeme souhrnně

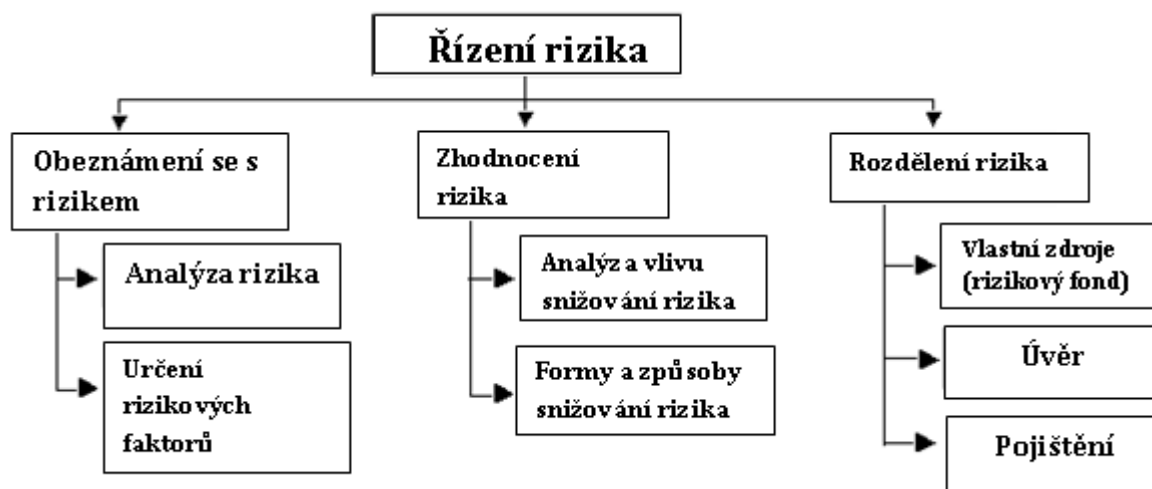
označovat jako příjmová rizika. Nejvýznamnějšími riziky jsou klimatická a výrobní rizika. Tato rizika jsou pojištěním nejlépe zajištěna a projevují se hlavně v rostlinné výrobě a chovu hospodářských zvířat. Detailnějším rozбором těchto rizik se budeme zabývat v kapitole členění zemědělského pojištění (Špička, 2006, s. 12 - 13).

1.2 Řízení rizik v zemědělství

Každý podnikatel se přirozeně snaží předcházet negativnímu projevu rizika, který je založen buď na individuální strategii, kdy se podnik snaží s riziky vyrovnat sám, nebo na strategii sdílení rizik. Podnik usiluje o redukci pravděpodobnosti výskytu již existujících i budoucích rizik a snaží se o minimalizaci rozsahu škod, které mohou toto riziko zapříčinit. Při řízení rizik podnik navrhuje řešení, která budou na jedné straně eliminovat účinek negativních vlivů, naopak na straně druhé umožní využít příležitosti působení pozitivních vlivů. Řízením rizik zabývá speciální obor nazývaný se risk management (Ducháčková, 2003, s. 31-32).

Systém řízení rizik vysvětluje tato tabulka:

Tabulka č. 1: Řízení rizika

Zdroj : (Čejková, Řezáč, Zuzanač, 1998, s. 22)

„Problematika řízení rizik se v posledních letech dostává do popředí pozornosti podnikatelských subjektů, jelikož se objevuje celá řada rizikových faktorů, které výrazně působí na podnikatelské prostředí a které se v minulosti, tak hojně neobjevovaly nebo nepůsobily, tak intenzivně“ (Martinovičová, 2009, s. 7).

Jedná se o rizika ovlivněna výraznými změnami a zhoršujícími se klimatickými poměry, která jsou zapříčiněna rozvojem technologií, procesem globalizace a nestabilitou trhu, také se však jedná o tragické události způsobené lidskou silou nebo o podvodné jednání (Martinovičová, 2009, s. 7).

Způsobů, kterými lze riziko eliminovat existuje celá řada. Výběr vhodného postupu závisí zejména na druhu rizika Podnikatelské riziko lze obecně snižovat několika základními způsoby, mezi něž patří:

- restrukturalizace podniku;
- zajištění flexibility podnikatelského subjektu;
- transfer rizika – přesun rizika na jiné podnikatelské subjekty;
- diverzifikace rizika – dělení rizika;
- sdílení rizik;
- pojištění;
- vytváření rezerv;
- ostatní metody snižování podnikatelského rizika (Smejkal, Rais, 2003 s. 103-155).

Tyto metody obecně využíváme pro všechny podnikatelská rizika, avšak v zemědělství, které je ohroženo převážně živelnými pohromami jsou využitelné především metody sdílení rizika, diverzifikace, vytváření rezerv a pojištění. Zbývající způsoby eliminace podnikatelského rizika se v zemědělství příliš často nerealizují.

My se budeme zabývat především pojištěním zemědělských rizik, které je jedním z mála možných finančních nástrojů řízení rizik v zemědělství. Jeho podstata je založena na zásadě přenesení rizika na pojistitele za úplat. Pojistitele představuje pojišťovna, která shromáždí pojistné od všech pojištěných a to poté používá na kompenzaci vzniklých škod u pojištěných za podmínek uvedených v pojistné smlouvě. Cílem procesu řízení rizik je zvýšit pravděpodobnost úspěšnosti projektů a minimalizovat nebezpečí neúspěchu, který by mohl ohrozit finanční stabilitu podniku, případně vést až k jejímu úpadku.

2 HISTORIE POJIŠTĚNÍ ZEMĚDĚLSKÝCH RIZIK

K lepšímu porozumění a navázání na současný stav zemědělského pojištění v ČR se seznámíme s relativně dlouhou historií zemědělského pojištění v českých zemích. Vývoj rozdělíme do tří fází, kde budou významnými přelomy roky 1918, 1945 a 1992. V těchto historických meznících docházelo k důležitým změnám politického uspořádání státu, což se projevovalo ve způsobu hospodaření jak pojišťoven, tak i zemědělců a zemědělských podniků.

2.1 Zemědělské pojištění do roku 1918

V českých zemích se rozmáhala nutná potřeba pojistné ochrany proti požáru, proti ztrátám způsobeným nenadálým úhynem nebo nezbytnou porážkou hospodářských zvířat. České země jako agrární oblasti cítily potřebu pojištění proti přírodním živlům, zejména proti krupobití, které ohrožovalo zemědělskou výrobu. Na venkově se krupobitní pojištění rozvíjelo velmi zvolna, jelikož bylo velmi riskantní pro jakoukoliv pojišťovnu, žádná pojišťovna nenabízela toto pojištění až do revoluce let 1948 - 1949. Náhrady za škody způsobené krupobitím nabízela poddaným rakouského císaře pouze německá společnost Gotha. Každou úrodu šlo u této krupobitní pojišťovny pojistit bez rozdílu, jakož i výnosy z vinic a štěpnic. Úhyn hospodářského zvířete užívaného jako tažná síla, zdroj výživy a chlévské mrvy měl pro střední a malé rolníky takřka katastrofální následky. Proto měly rolníci v té době potřebu pojištění hospodářských zvířat a již od středověku si vzájemně poskytovali pomoc. Budovali „podpůrné spolky“, které členům zaručily předem dohodnutou výkupní cenu masa z nutně poraženého kusu zvířete. (Marvan, 1989, s. 57 - 62).

V období kapitalismu a volné konkurence v letech 1849 - 1879 vývoj pojistných potřeb kopíroval strukturální změny národního hospodářství a obyvatelstva. Hlavní pojistná potřeba v pojištění majetku bylo požární pojištění, zejména zemědělských staveb (Marvan, 1989, 114 - 115).

Během poslední čtvrtiny 19. století se pojistné potřeby buržoazie a podnikající šlechty zvyšovaly z důvodu rychlého hospodářského rozvoje. Hlavním druhem pojištění majetku bylo i nadále požární pojištění. Krupobitní pojištění na českém pojistném trhu poskytovaly čtyři české pojišťovny (První česká pojišťovna, Moravsko-slezská pojišťovna, Slavia a Rolnická pojišťovna)

a německá pojišťovna Concordia do roku 1890 v Liberci. Právě krupobití bylo největším přírodním rizikem sužujícím úrodu rolníků. Navzdory velkému riziku, vysokým ročním ztrátám a kolísavým výsledkům v jednotlivých letech veškeré pojišťovny provozující krupobitní pojištění vždy splnily své závazky vůči pojistníkům. Hospodářské pojištění zvířat zajišťovaly v posledních letech 19. století pouze drobné oblastní „dobyččí pojišťovací spolky“, a to na úrovni soukromého pojišťovnictví (Marvan, 1989, s. 152 - 161).

Na počátku 20. století stojí i nadále na vrcholu majetkového pojištění požární pojištění naopak zemědělské pojištění ustupuje do pozadí. Zejména venkovská buržoazie se proti požáru a škodám na hospodářských zvířatech pojišťuje u známých spolehlivých pojišťoven ve Vídni, Terstu nebo Budapešti. Drobní a střední rolníci se pak většinou nechávali pojišťovat od málo efektivních, místně omezených pojišťovacích spolků. V roce 1902 byla založena Zemská dobytčí pojišťovna markrabství moravského v Brně. V začátcích své činnosti se pojišťovna soustředovala na přímé pojišťování jednotlivých chovatelů hovězího dobytka. Později rozšířila Zemská dobytčí pojišťovna svou činnost i o pojištění koní. Dne 31. července 1910 v důsledku stále naléhavější potřeby kvalitního pojištění hospodářských zvířat v Čechách, byl v Praze založen Zajišťovací Svaz spolků pro vzájemné pojišťování dobytka v Království českém. Čímž se zrodil pojišťovací ústav, který spravoval a sdružoval pojištění hospodářských zvířat (skotu a koní) prostřednictvím lokálních a okresních spolků pro pojišťování hospodářských zvířat. Při založení se o členství hlásilo pouze 21 spolků, avšak v roce 1913 bylo členy již 420 spolků (Marvan, 1989, s. 200 - 207).

Jelikož krupobitní pojištění přineslo v letech 1890–1906 pojišťovacímu obchodu v Čechách velké ztráty, stále více byl proslýchán hlas volající po „pozemštění“ nebo také „zveřejnění“ veškerého krupobitního pojištění. Pozemštění krupobitního pojištění bylo však potlačováno ze strany vlády z důvodu ekonomických obav (Marvan, 1989, s. 242 - 245).

2.2 Zemědělské pojištění od roku 1918 do 1945

Po rozpadu rakousko-uherské monarchie a vzniku samostatného Československa se udály podstatné změny ve všech oblastech života v Českých zemích. Československo jako jeden ze šesti nástupnických států bylo hospodářsky nejrozvinutější, na jeho území se nalézaly nejproduktivnější zemědělské oblasti, které se zaměřovaly na pěstování průmyslových plodin, zejména cukrové řepy, která se ve velké míře vyvážela ve zpracované podobě. V prvním roce po válce panoval hospodářský chaos a naprostý nedostatek potravin, jelikož hospodářství bylo ve stavu hlubokého rozvratu. Obyvatelstvu nebylo možné zaručit ani minimální úřední příděly, ve městech vládl hlad (Marvan a Chalupecký, 1993, s. 83 - 95).

V roce 1919 byla uzákoněna první pozemková reforma československou vládou. Do záboru bylo zařazeno pozemkové vlastnictví jednoho majitele větší než 150 ha a 250 ha. Celkem bylo zabráno 4 021 617 ha půdy, což bylo 28 % z výměry půdy Československa, které touto reformou změnilo majitele. Toto podpořilo překonání sociálního neklidu na vesnici, jelikož se půda tak dostala do rukou středních a malých rolníků. Pozemková reforma podpořila kapitalistický rozvoj v zemědělství a posílila dynamiku vývoje zemědělské výroby (Marvan a Chalupecký, 1993, s. 83 - 95).

Podíl jednotlivých druhů pojištění na celkovém objemu přijatého pojistného v roce 1923 byl 57,2 % požárního pojištění z celkového pojistného trhu, výrazně méně zaujímalo krupobití 6,4 %, dále hospodářská zvířata 2,1 % a koně 1,8 %. Od roku 1910 měl v Čechách v pojištění hospodářských zvířat dominantní úlohu Zajišťovací svaz českých spolků pro pojišťování dobytka v království Českém, který byl po roce 1918 přejmenován na Zajišťovací svaz dobytčích pojišťoven v Praze. Tato společnost byla pod velkým vlivem agrární strany a v roce 1945 byla znárodněna. Pod tlakem nově vzniklých rizik začal Zajišťovací svaz mimo zajišťování místních pojišťovacích spolků také nabízet některé druhy přímého pojištění hospodářských zvířat. Od roku 1920 nabízel kastrační pojištění, přímé pojištění koní, od roku 1921 pojištění hospodářských zvířat při dopravě na výstavách a pojištění plemenných zvířat začal nabízet od roku 1922. V nově vzniklém Československu se velice markantně projevovaly snahy zestátnit nebo přesunout některé druhy pojištění na nově vzniklé veřejné pojišťovny,

ovšem tyto snahy o zestátnění byly brzy překonány. O zveřejnění pojištění hospodářských zvířat, pojištění krupobití a požárního pojištění usilovala zejména Agrární strana. I přes všechny snahy a úsilí byly návrhy na zveřejnění pojištění vždy zamítnuty (Marvan a Chalupecký, 1993, s. 83 - 95).

Hospodářská krize zahájena rokem 1929 byla v českých zemích mimořádně hluboká a zdlouhavá, nejhlubší pokles byl zaznamenán v roce 1933. Krize přinesla pokles průmyslové a zemědělské výroby, vedla k rychlému růstu nezaměstnanosti. Nedostatek finančních prostředků znemožňoval podnikatelům zakoupit si dostatečnou pojistnou ochranu. Rokem 1939 začala německá okupace ČSR. Naše hospodářství bylo velmi zasaženo těmito událostmi. Pojistný trh byl podřízen říšským pojišťovacím předpisům (Marvan a Chalupecký, 1993, s. 214 - 216).

2.3 Zemědělské pojištění od roku 1945 do 1992

Po ukončení okupace Československa Německem roku 1945 nastalo přechodné období mezi tržním a centrálně plánovaným hospodářství. Na základě Dekretu prezidenta republiky ze dne 24. 10. 1945 došlo k zestátnění všech dosavadních soukromých pojišťovacích společností, dále bylo založeno pět národních pojišťovacích podniků (Pojišťovna Slavia, Pražská pojišťovna, První československá pojišťovna, Pojišťovna Slovan, Nemocenská pojišťovna). Ty se ovšem roku 1948 sdružily v jeden monopolní pojišťovací ústav Československou pojišťovnu. Vytváření centrálního hospodářství přineslo velké změny do struktury pojistných potřeb. Nově bylo zapotřebí rozvrhnout pojistnou ochranu kolektivních zemědělských organizací (družstev a státních statků). Pojišťování hospodářských zvířat bylo do té doby pro svou ztrátovost všeobecně přehlíženo. Spolu s pojištěním plodin se stalo povinným teprve se založením státní pojišťovny roku 1953. Již v začátcích budování Jednotných zemědělských družstev (JZD) se velice zřetelně projevil jejich politický a ekonomický význam v pojišťování socialistických zemědělských organizací. JZD byla hlavním nástrojem pro přeměnu soukromé zemědělské malovýroby na socialistickou velkovýrobu. Združstevňování zemědělské výroby bylo v počátcích padesátých let hlavním hospodářsko-politickým úkolem, proto mu byla poskytována všestranná pomoc a podpora z hlediska hmotného zabezpečení. Hlavní pomocí mělo být i zabezpečení

družstev pojištěním. Během vlády komunismu podstoupil zákon o pojištění několik novelizací. Společné pro všechny novely bylo povinné pojištění a také fakt, že stát byl povinen pojištění neustále podporovat a dotovat. Škodovost u pojištění JZD přesahovala 100 %, což znamená převýšení náhrad škod nad přijaté pojistné. Tato skutečnost sama o sobě svědčí o neudržitelnosti takového centralizovaného systému vybudovaného na nedemokratickém principu (Marvan a Chalupecký, 1997, s. 144 - 146).

Koncem roku 1989 se ekonomika začala přeměňovat na tržní, jejímž základem bylo soukromé vlastnictví, tato skutečnost byla zapříčiněna pádem komunistického režimu. Díky tomu to převratu bylo rozhodnuto navrátit majitelům jejich znárodněný majetek, který byl leckdy zdevastovaný a zastaralý. V roce 1991 byl uveřejněn zákon o pojišťovnictví, který finálně zrušil monopolní postavení České státní pojišťovny. Z toho to zákona plynulo, že zemědělci nemají nařízeno si úrodu a hospodářská zvířata pojišťovat, ale mají možnost se pojistit. Možnost pojištění úrody a hospodářských zvířat je postupně nabídnuta u více pojišťoven. Ovšem na straně pojišťoven muselo nezbytně dojít ke změně pojistných smluv a pojistných sazeb, které byly po 40 let centrálně určovány (Marvan a Chalupecký, 1997, s. 237 - 242).

3 ČLENĚNÍ ZEMĚDĚLSKÉHO POJIŠTĚNÍ

Zemědělské pojištění je charakteristický pojistný produkt využívaný především ke krytí rizik spojených se zemědělskou činností. Systém zemědělského pojištění je společensky užitečný tím, že eliminuje rizika spojená se zemědělskou výrobou. Pojištění garantuje zemědělcům stabilní příjmy, redukuje rizika spojená se zemědělskou výrobou, zabezpečuje venkovské obyvatelstvo, pro které je zemědělská činnost základní složkou živobytí. Jedná se o finanční nástroj, který poskytuje zemědělským podnikatelům kompenzaci vzniklých škod, vyplácením pojistného plnění zajišťuje zachování životaschopnosti podniku, tím že ho chrání před nebezpečím vysoké zadluženosti. Pojišťovny ho nabízejí jako součást majetkového pojištění (odvětví neživotního pojištění). Je to pojištění založené na rostlinné a živočišné výrobě, která představují speciální oblast podnikání a jsou spojena se specifickými riziky. Pro tato rizika byly postupem času vytvořeny speciální produkty, které proti nim poskytují podnikatelům kvalitní pojistnou ochranu. Tato rizika vznikají v důsledku nahodilých událostí, pojištění je napomáhá eliminovat tím, že je rozdělí mezi více ekonomických subjektů. Zemědělci se tak dělí s pojišťovnou o riziko zničení nebo snížení výsledků zemědělské produkce. Avšak zemědělské pojištění většinou kompenzuje pouze část škody, která pojištěnému zemědělci vznikne. Do oblasti zemědělského pojištění patří především pojištění plodin a pojištění hospodářských zvířat, dále ještě pojištění lesa pro případ živelních nebezpečí, pojištění okrasných rostlin, pojištění jezdeckých a dostihových koní, pojištění domácích zvířat, pojištění zemědělských staveb, pojištění zemědělské techniky atd. Podrobněji si však probereme pouze pojištění plodin a pojištění hospodářských zvířat, jelikož tyto dvě pojištění jsou v zemědělství zásadní.

3.1 Pojištění plodin

Pojištění plodin v zásadě poskytuje ochranu před majetkovými škodami na rostlinné produkci, která vznikne v důsledku nenadálých klimatických změn. Rostlinná produkce je činnost pod širým nebem, a tak ji všechny nepříznivé projevy klimatu výrazně ohrožují (Ducháčková, 2003, s. 152).

Za pojistitelné plodiny můžeme považovat především:

- plodiny běžně pěstované na orné půdě (obilniny, luskoviny, olejniny, okopaniny atd.);
- přadné rostliny (len, konopí);
- trvalé travní porosty;
- vinná réva, chmel;
- ovoce;
- konzumní zelenina;
- tabák;
- krmné pícniny na orné půdě;
- aromatické, léčivé a kořeninové rostliny;
- za plodiny se nepovažují lesní porosty a lesní školky, jelikož ty mají samostatné pojištění, a to tzv. pojištění lesů.

Obrázek č. 1: chmel

Zdroj: (Chmel otáčivý,
Bylinkopedie, © 2014 – 2016)

Tyto plodiny lze pojistit jednotlivě nebo v rámci skupin plodin (Čejková, Řezáč, Zuzanač, 1998, s. 109-110)

U pojištění plodin jde v zásadě o pojištění výnosů. Vzhledem k dlouhé době trvání výrobního procesu, od zasetí až po sklizeň, je nepřesné uvažovat o plodinách jako o pojištěných věcech. Spíše lze o pojištění plodin hovořit jako o pojištění následných škod. (Vostatek, 1996, s. 537-338)

Pojištění plodin tedy kryje škody způsobené na zemědělských plodinách, které nejčastěji vznikají v důsledku těchto nenadálých jevů:

- krupobití;
- sesuvu půdy;
- vichřice;
- povodní či záplav;
- požáru;
- vyzimování, vymrznutí nebo jarního mrazu

(u vybraných plodin) (Špička, 2006, s. 28).

Obrázek č. 2: vichřice

Zdroj: Pojištění zvířat a plodin,
FT Makleřská © 2009

I přesto že je pojistitelnost rizik v rostlinné výrobě poměrně rozsáhlá, stále existují rizika, která nelze pojistit. Mezi tato rizika patří zejména sucho, choroby a škůdci, trvalý déšť při sklizni, vandalismus, krádeže úrody z polí, ekonomické škody vyvolané kolísáním cen na trhu zemědělské produkce. Pojišťovny nejsou schopny tato rizika krýt, protože mají nedostatek informací pro kalkulaci výše vzniklé škody na rostlinné výrobě.

V rámci pojištění plodin můžeme rozlišit tři základní druhy pojištění:

Krupobitní pojištění

Krupobitní pojištění je pojištění, které kryje riziko poškození nebo zničení plodin krupobitím. Riziko krupobití patří mezi živelní rizika a je nejzávažnějším rizikem ohrožujícím rostlinnou produkci. Nejvyšší pojistné plnění připadá právě na škody způsobené krupobitím. Velkou výhodou (pro komerční pojišťovny) pojištění je, že škody vzniklé v důsledku krupobití jsou snadno prokazatelné a nelze je zaměnit s jiným typem poškození plodin. Krupobití je poměrně málo častým přírodním jevem, i když při dnešních klimatických podmínkách se objevuje stále intenzivněji. V České republice se obvykle vyskytuje krupobití 1 až 5krát ročně a to nejčastěji v červnu a červenci, kdy může zasáhnout sklizňové plochy zemědělského podniku v různém rozsahu (Ducháčková, 2003, s. 151), (Daňhel, 2005, s. 90-91)

Pojištění plodin proti vybraným rizikům

Toto pojištění je u nás v současné době nejrozšířenějším produktem, kryje kromě krupobití ještě další rizika, takže je mnohem komplexnější než samotné krupobitní pojištění. Nabízí například pojištění proti vichřici, povodním, záplavám, sesuvu půdy, u vybraných plodin i vyzimování, jarnímu mrazu, škůdcům apod. Riziko záplav a požáru není tak časté jako riziko krupobití, je to dáno vyšší ovlivnitelností lidským faktorem. Mráz a vyzimování se pak řadí mezi méně závažné. Pojištění plodin proti vybraným rizikům z dlouhodobého průměru pokrývá 20 až 25 % celkového rizika spojeného s pěstováním plodin (Ducháčková, 2003, s. 151-152), (Daňhel, 2005, s. 90-91).

Pojištění úrody plodin

Pojištění úrody plodin je nejdražší pojištění z již zmiňovaných pojištění plodin, ale navzdory tomu kryje nejkomplexněji rizika ohrožující rostlinnou výrobu. Toto pojištění nespočívá v odškodnění za zničení či poškození plodiny konkrétní pojistnou událostí, ale kompenzuje ztrátu při nedosažení dohodnutého pojištěného objemu produkce (resp. výnos). Vzhledem k rozdílné pracnosti a rizikovosti pěstování různých druhů plodin obsahuje pojištění úrody plodin tři formy pojištění:

- pojištění úrody jednotlivých plodin;
- pojištění úrody skupin plodin (obilniny, okopaniny);
- pojištění celkové úrody

Před samotným výběrem tohoto pojištění si je třeba stanovit:

- způsob krytí škod na rostlinné produkci - zda se bude pojišťovat celková úroda, či úroda jednotlivé plodiny;
- volba souměřitele – stanovení předpokládané normální velikosti úrody (je směrodatné při stanovování pojistné částky a výplatě pojistného plnění);
- stanovení vhodné spoluúčasti.

Pojištění je většinou konstruované s vysokou spoluúčastí zemědělského subjektu a to až do výšky 50 % ze škody (Ducháčková, 2003, s. 151-152), (Daňhel, 2005, s. 91-92), (Vostatek, 1996, s. 536-538).

„Objem produkce je vypočítán jako vylepšený průměrný výnos posledních let, např. průměr tří nejlepších let z posledních pěti.“ (Daňhel, 2005, s. 91)

3.1.1 Vývoj pojištění plodin

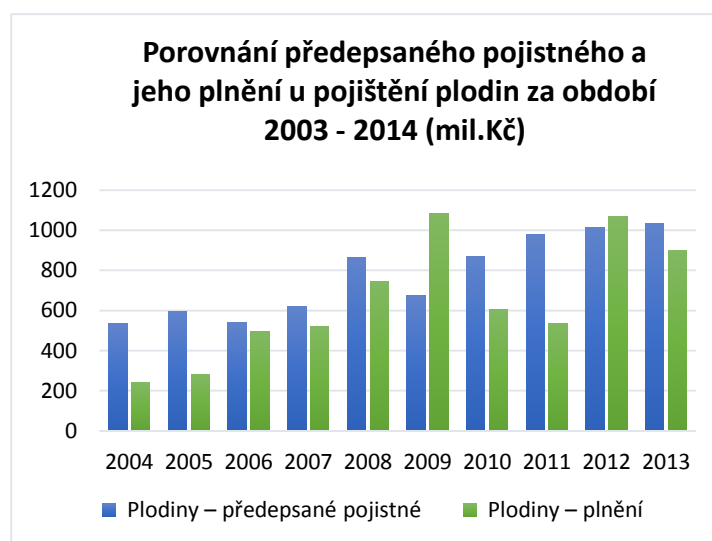
V roce 2004 se téměř žádné z klimatických rizik významně neprojevalo, ovšem to se změnilo v roce 2005, kdy způsobilo největší škody na plodinách krupobití. Oproti tomu se v roce 2006 z klimatických rizik významně projeví zejména mráz a vyzimování, v souvislosti s mimořádně velkým množstvím sněhu i záplavy. Tradičně největší škody na polních plodinách způsobilo krupobití, které bylo v roce 2006 zaznamenáno již koncem května. Velmi silně byli postiženi pěstitelé chmele a ovoce. V roce 2007 se z klimatických rizik nejvýznamněji projeví zejména jarní mrazy a krupobití. Významné krupobitní kalamity byly zaznamenány v regionech jižní Moravy a ve středních a východních Čechách. Pojištění plodin se v roce 2007 významně zvýšilo a to o 15,2 %. V roce 2008 se, stejně jako v předchozím roce, z klimatických rizik významně projeví zejména krupobití a jarní mrazy, a to nejvíce v místech vysetého máku. Pojištění plodin opět výrazně stoupl a to o 39 %. Nejvýznamnějšími riziky v roce 2009 byly zejména bouře s krupobitím, přívalové deště a vichřice prakticky na celém území republiky. Počty a výše škod na plodinách zaznamenaly u všech pojišťoven jedny z nehorších výsledků v historii pojišťování plodin. Pojištění plodin se oproti předchozím rokům snížilo o 13 %. V roce 2010 byly nejvýznamnějším klimatickým rizikem vedle krupobití zejména květnové záplavy, které nejvíce postihly severovýchodní část republiky. Pojištění plodin opět vzrostlo téměř o 10 %. Nárůst pojištění pokračoval i v roce 2011 a to o dalších 12%. K růstu pojištění plodin přispěl nárůst pojištěných ploch. Z klimatických rizik se významně projeví jarní mrazy začátkem května, které postihly především ovocnářské a vinařské podniky v Čechách. Nárůstu u pojištění plodin v roce 2012 byl téměř o 4 % vyšší. K růstu pojistného u pojištění plodin přispěl opět nárůst pojištěných ploch. Z klimatických rizik se významně projeví vyzimování, jarní mrazy a zejména krupobití. Pojistné za pojištění plodin vzrostlo o 1,8 %. K růstu pojistného u pojištění plodin stále přispíval nárůst pojištěných ploch. Z klimatických rizik se významně projeví červnové povodně a lokální krupobití (Zprávy o stavu zemědělství, *eAGRI Ministerstvo Zemědělství*, © 2009-2015).

Tabulka č. 2: Předepsané pojistné pojištění plodin a jeho plnění v ČR v letech 2004-2013 (mil. Kč)

Rok	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Plodiny – předepsané pojistné	534,4	594	538,5	620,2	862,4	675,2	869,5	977,9	1016	1034
Plodiny – plnění	238,7	281,8	495,6	518,3	743,7	1084,2	606,7	537	1070	901

Zdroj: (Zprávy o stavu zemědělství, eAGRI Ministerstvo Zemědělství, © 2009-2015)

Graf č. 1

Zdroj: (Zprávy o stavu zemědělství, eAGRI Ministerstvo Zemědělství, © 2009-2015)

3.1.2 Obecný výpočet výše pojistného

Celkovou výši pojistného pojišťovna vyčíslí především na základě stanovené pojistné částky, která je vynásobena výměrou plochy pěstované plodiny. Tento výpočet je ovšem pouze obecný výpočet na základě nabízených slev od jednotlivých pojišťoven lze tuto částku snížit. Sleva je většinou nabízena klientům, kteří si u jedné pojišťovny sjednají více druhů pojištění nebo si u ní pojistí všechny své pěstované plodiny, ale také za bezeškodní či nízkoškodové průběhy. Každá pojišťovna však dává slevy individuálně a za různých podmínek. Veškeré smlouvy plodinového pojištění se uzavírají jako dlouhodobé s možností automatické prolongace, popřípadě s možností výpovědi šest týdnů před dovršením výročí smlouvy.

Faktory ovlivňující výši pojistného:

- výše pojistné částky (na dohodě mezi pojišťovnou a pojištěným);
- pojištěná plocha (musí být vždy pojištěna celá výměra plodiny);
- hektarový výnos pojištěných plodin;
- výše smluvené spoluúčasti (Majtánová, 1999, s. 150).

OBECNÝ POSTUP VÝPOČTU (Majtánová, 1999, s. 151):

- ✓ Ukazatele výpočtu: **U... dohodnutá úroda (t)/ha**
P... plánovaná plocha (ha)
C... dohodnutá cena (Kč)
SP... sazba pojistného (%) - tuto sazbu si stanoví pojišťovna sama dle výpočtu

- ✓ Výpočet celkového předpokládaného výnosu (V) :

$$V = U * P$$

- ✓ Výpočet pojistné sumy (PS) :

$$PS = V * C$$

- ✓ Výpočet předepsaného pojistného (PP) :

$$PP = (PS * SP) / 100$$

Ukázkový příklad výpočtu:

Zemědělský podnik se chce pojistit proti riziku krupobití pro obilnici na výměře 100 hektarů při předem stanované úrodě 4 tuny a dohodnuté ceně 4500,- Kč / tuna. Pojistná sazba je 2,6 %. Jakou výši pojistného nabídne podniku pojišťovna?

U = 4 tuny

P = 100 ha

C = 4500 Kč

SP = 2,6%

- ✓ Celkový předpokládaný výnos (**V = U * P**)

$$V = 4 * 100 = 400 \text{ tun}$$

- ✓ Pojistná suma (**PS = V * C**)

$$PS = 400 * 4500 = 1\,800\,000 \text{ Kč}$$

- ✓ Předepsané pojistné (**PP = (PS * SP) / 100**)

$$PP = (1\,800\,000 * 2,6) / 100 = 46\,800,- \text{ Kč}$$

3.2 Pojištění hospodářských zvířat

Pojištění hospodářských zvířat obsahuje pojištění základních druhů zemědělských zvířat, poskytuje chovatelům ochranu před riziky ohrožující jejich chovná zvířata. Za hospodářská zvířata se považují:

- skot;
- prasata;
- ovce;
- kozy;
- lichokopytníci;
- králíci;
- hrabavá a vodní drůbež;
- včely;
- ryby.

Obrázek č. 3: Ovce

Zdroj: Pojištění zvířat, Česká pojišťovna, © 2016

Dají se také pojistit koně, vejce v líně, domácí zvířata (kočky a psi). Pojištění hospodářských zvířat obsahuje zejména rizika spojená s uhynutím, utracením nebo nucenou porážkou. Tato rizika vznikají z důvodu:

- poranění;
- operace;
- porodu;
- potratu;
- nebezpečných nákaz (slinivka, kulhavka, BSE = nemoc šílených krav, cholera drůbeže, mor prasat, atd.);
- živelných škod (požár, povodeň, záplava, vichřice, krupobití, sesuv půdy, zemětřesení);
- onemocnění infekčního nebo parazitárního původu;
- přehřátí organismu zvířete;
- otrava exogenními jedovatými látkami;
- zasažení zvířete elektrickým proudem;
- přerušení dodávky elektrického proudu;
- odcizení;
- ztráta zvířete.

Tato rizika chovaných hospodářských zvířat jsou pojišťována jako pojištění hromadných škod, vedle toho se však uplatňuje i pojištění jednotlivých hospodářských zvířat. Jde např. o závodní koně a domácí zvířata, která se pojišťují na individuální pojistnou částku na principu pojištění na plnou hodnotu (Ducháčková, 2003, s. 152), (Daňhel, 2005, s. 91), (Čejková, Řezáč, Zuzaňák, 1998, s. 539-541).

Nejvýznamnějším rizikem pro zemědělské podniky je zpravidla nákaza zvířat. Pro chovatele představuje onemocnění zvířat nakažlivou nemocí obrovské ztráty, při výskytu nákazy u více zvířat může dojít až k nařízené likvidaci celého chovu zvířat. Nákazovou situaci mapuje celosvětově Mezinárodní organizace pro zemědělství a výživu (FAO). V České republice nákazovou situaci sleduje státní veterinární správa.

Významným rizikem v živočišné výrobě jsou i škody způsobené v důsledku úrazu avšak ty se obvykle týkají jen několika málo jedinců v kategorii. Do nepojistitelných rizik v pojištění hospodářských zvířat patří např. vandalismus, cenová rizika v živočišné produkci, škody způsobené chovatelem (např. vědomé porušení předpisů o veterinární péči). Za nepojistitelná rizika se považují ta, která nemají nahodilý charakter.

„Zvířata se pojišťují na dohodnutou pojistnou částku, která by měla co nejvíce odpovídat pojistné hodnotě zvířete, obvykle se spoluúčastí chovatele“ (Vostatek, 1996, s. 541).

3.2.1 Vývoj pojištění hospodářských zvířat

V roce 2004 došlo k výskytu BSE a to sedmkrát. Tato choroba představuje významné riziko pro podnikatele v živočišné výrobě jak u nás, tak i ve světě. Mimo tuto nemoc skotu byla část škod na zvířatech způsobena především lokálními infekcemi a nemocemi z přehřátí. V roce 2005 došlo k opětovnému výskytu BSE. Pojištění hospodářských zvířat meziročně pokleslo o 3 %. Nákazovou situaci počátkem roku 2006 ovlivnilo šíření ptačí chřipky. V chovech drůbeže se však zřejmě i díky provedeným ochranným opatřením nákazová situace neprojevila. Výskyt BSE v roce 2006 byl evidován ve třech případech. V roce 2007 byl zaznamenán především výskyt ptačí chřipky stejně jako v roce 2006 a klusavka ovcí. Pojištění zvířat zůstává v roce 2007 přibližně na téže úrovni, meziroční nárůst

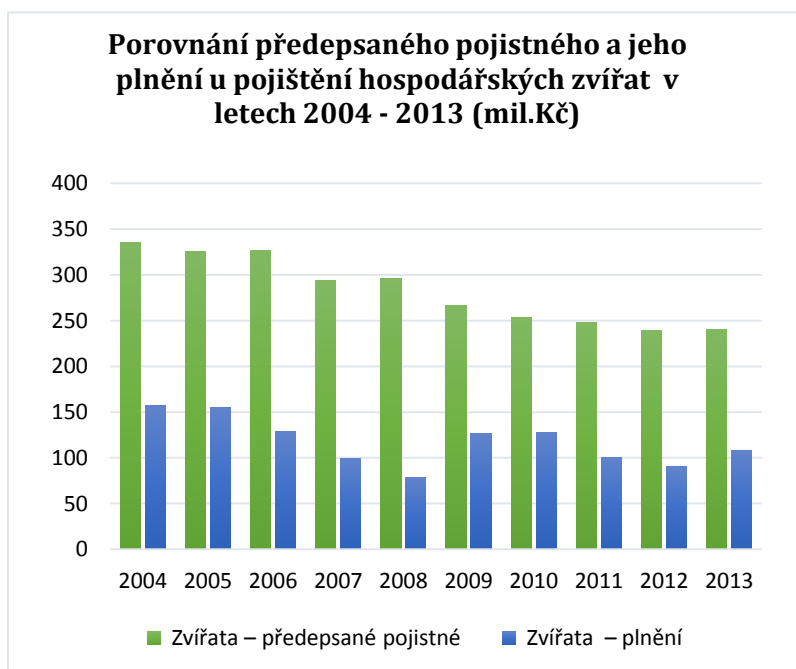
pojištění byl pouze o 0,7 %. Koncem června 2009 byla zasažena lokálně oblast severní Moravy a jižních Čech krátkou záplavou, která způsobila další škody na zvířatech. Pojištění zvířat pokleslo meziročně téměř o 10 %. K výskytu nebezpečných nákaz v chovech zvířat v roce 2010 nedošlo a pojištění opět pokleslo téměř o 7 %. V letech 2011 - 2012 pojistné za pojištění stále meziročně klesalo, což reflektuje pokračující poklesy stavů zvířat. Ovšem pojistné za pojištění zvířat v roce 2013 vzrostlo, ale pouze o 0,4 %. K výskytu nákaz většího rozsahu v chovech zvířat v roce 2013 stejně jako v předchozích letech nedošlo (Zprávy o stavu zemědělství, eAGRI Ministerstvo Zemědělství, © 2009-2015).

Tabulka č. 3: Předepsané pojistné pojištění hospodářských zvířat a jeho plnění v ČR v letech 2004-2013(mil. Kč)

Rok	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Zvířata - předepsané pojistné	335,2	325,2	326,4	293,5	295,6	266,7	253,1	247,6	239	240
Zvířata - plnění	156,8	154,6	129,3	99,7	79	127,1	128,3	100,6	90	108

Zdroj: (Zprávy o stavu zemědělství, eAGRI Ministerstvo Zemědělství, © 2009-2015)

Graf č. 2:

Zdroj: (Zprávy o stavu zemědělství, eAGRI Ministerstvo Zemědělství, © 2009-2015)

3.2.2 Obecný výpočet výše pojistného

Pojistné je závislé především na stanovené pojistné částce, kterou si udává sám chovatel na vlastní odpovědnost. Částka je vypočítávána jako průměrná tržní cena zdravých zvířat stejného druhu a plemene, kategorie a kvality. Dále je pro výpočet pojistného významný počet chovaných zvířat zemědělcem, jelikož celková pojistná částka je stanovena jako součin průměrné tržní ceny zdravého zvířete a počtu zvířat v chovu, jež se nechává pojistit. Pojistné je pak stanoveno procentní sazbou. Tyto sazby se poté liší na základě krytých rizik, proti kterým se zemědělec chce pojistit. Celkové pojistné je pak stanoveno jako součin pojistné částky a sazby pojistného. Pojistné může být u některých pojišťoven sníženo o slevu na pojistné.

Faktory ovlivňující výši pojistného:

- druh pojistné ochrany;
- počet kusů stáda;
- druh pojištěného zvířete;
- stanovaná pojistná částka;
- výše spoluúčasti.

Základní předpoklady pro výpočet pojistného:

- pojistit se mohou jednotlivá zvířata i celá stáda;
- pojištění může být krátkodobé i dlouhodobé;
- mezi pojišťovnou a pojištěným subjektem se uzavírá dohoda o maximální hmotnosti zvířete a cena za jeden kilogram jeho hmotnosti (Majtánová, 1999, s. 152).

OBECNÝ POSTUP VÝPOČTU (Majtánová, 1999, s. 152-153):

- ✓ Ukazatele výpočtu: **K... počet kusů zvířat**
C... maximální cena (Kč)
H... maximální hmotnost (kg)
SP... sazba pojistného (%)

- ✓ Výpočet celkové hmotnosti (HS) :

$$\mathbf{HS = K * H}$$

- ✓ Výpočet pojistné sumy (PS) :

$$\mathbf{PS = HS * C}$$

- ✓ Výpočet předepsaného pojistného (PP) :

$$\mathbf{PP = (PS * SP) / 100}$$

Ukázkový příklad výpočtu:

Zemědělský podnik si chce pojistit chov výkrmového dobytka pro případ nákazy u pojišťovny x. Podnik má chov o 100 kusech dobytka s průměrnou hmotností 420 kg. Maximální cena byla stanovena na 72 Kč a sazba pojistného je 1,65 %. Jaká bude výše pojistného navrhovaná pojišťovnou x?

K = 100 ks

H = 420 kg

C = 72 Kč

SP = 1,65%

- ✓ Celková hmotnost (**HS = K * H**)

$$HS = 100 * 420 = 42\ 000 \text{ kg}$$

- ✓ Pojistná suma (**PS = HS * C**)

$$PS = 42\ 000 * 72 = 3\ 024\ 000 \text{ Kč}$$

- ✓ Předepsané pojistné (**PP = (PS * SP) / 100**)

$$PP = (3\ 024\ 000 * 1,65) / 100 = \mathbf{49\ 896,- \text{ Kč}}$$

4 STÁTNÍ PODPORA ZEMĚDĚLSKÉHO POJIŠTĚNÍ

Zemědělství je dlouhodobě základním pilířem národního hospodářství. Správně fungující zemědělství má výrazně dobrý vliv na zaměstnanost ve venkovských krajích a na celkový dojem o krajině. Naproti tomu je zemědělská výroba velmi rizikové podnikání. Díky tomu je zemědělské pojištění vzhledem k nepředvídatelnosti a rostoucím klimatickým rizikům velmi drahé. Většina podnikatelů nemá dostatek zdrojů na tak drahé pojištění, raději se nepojišťují vůbec. Pokud ovšem nastane klimatický problém, může tato nepředvídatelná situace zemědělce dovést až k ekonomickému úpadku. Z tohoto důvodu je v této oblasti podnikání potřeba podpora státu. Účelem podpory je umožnění pojistné ochrany rozlehlému okruhu zemědělců, čímž se zvyšuje zajištění podnikatelů proti nepředvídatelným škodám. Státní podpora nabízí zemědělcům zaplacení části nákladů nepochybně vynaložených na platbu pojistného u pojištění plodin a hospodářských zvířat. Díky této podpoře dochází k eliminaci rizika a nahrazení vzniklé škody z části ze státního rozpočtu.

V letech 2000-2003 byla podpora poskytována v rámci programu Podpory pojištění, který patřil mezi národní programy (state aid) a byl realizován na základě schválení Parlamentem ČR Ministerstvem zemědělství ČR. Od roku 2004 až dodnes je podpora poskytována Podpurným a garančním lesnickým fondem (PRGLF, a.s.). Tyto podpory jsou poskytovány především na pojištění plodin a hospodářských zvířat. Jsou zajišťovány zpětnou úhradou části nákladů vynaložených pojištěným zemědělcem na pojištění (Špička, 2006, s. 28).

4.1 Podpurný a garanční rolnický a lesnický fond

Podpurný a garanční rolnický a lesnický fond (dále jen „PGRLF“) byl založen na základě usnesení vlády České republiky č. 337 ze dne 23. června 1993. Do obchodního rejstříku byl zapsán 16. září 1993. Činnost společnosti PGRLF se řídí občanským zákoníkem, zákonem o obchodních korporacích a ustanovením § 2da zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství. Základní kapitál PGRLF činí 500 miliónů korun. Další prostředky ke své činnosti PGRLF získává z poskytnutých dotací ze státního rozpočtu nebo z výnosů z vlastní činnosti, zejména ze zhodnocování volných finančních prostředků. Za dobu působení na území ČR se jednoznačně stal neodmyslitelnou součástí podpor v oblasti zemědělství.

Ke 30. 6. 2012 bylo čerpáno z jeho fondu více než 141 mld. Kč. Jeho funkce se nezmenšuje ani v dnešní době, kdy umožňuje zajišťovat investice, které jsou pro zemědělskou oblast vysoce potřebné. Je to organizace, která je na základě zvláštních auditů posuzována jako stabilní, bonitní a bez rizika ztrát (Historie. *PGRLF, Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s.* 2016).

Od 1. ledna 2000 se PGRLF personálně i strukturálně oddělila od Ministerstva zemědělství. Nyní je činnost společnosti zajišťována vlastními pracovníky. Z hlediska právní formy jde o akciovou společnost, kde je v současné době 100% vlastníkem Česká republika a pověřeným zástupcem ministr zemědělství Ing. Marian Jurečka. Statutárním orgánem je představenstvo, jehož předsedou je Ing. Zdeněk Nekula, kontrolní funkci má dozorčí rada v čele s předsedou Ing. Janem Velebou a výbor pro audit (Orgány společnosti. *PGRLF, Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s.* 2016).

PGRLF se snaží svou finanční podporou zemědělců zvýšit konkurenceschopnost českého zemědělství, lesnictví, potravinářství, přispět k rozvoji venkova, podpořit zaměstnanost ve venkovských oblastech a nakonec také zabezpečit potravinovou soběstačnost České republiky. Při své snaze volí takové nástroje, respektive formy podpor, které jsou pro každou z jednotlivých oblastí nejvhodnější a nejefektivnější (Náplň činnosti. *PGRLF, Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s.* 2016).

4.2 Program pojištění hospodářských zvířat a plodin

Dále se budeme věnovat pouze programu pojištění hospodářských zvířat a plodin, podrobně si popíšeme tento program. Cílem podpory je zpřístupnění pojistné ochrany širokému okruhu zemědělců a tím získání vyššího zajištění podnikatelských aktiv proti nepředvídatelným škodám. Především jde o kompenzaci pojistného, vynaložené zemědělci na zemědělské pojištění

4.2.1 Podmínky pro získání podpory

Žadatel o podporu z PGRLF musí být subjekt, který splňuje tato kritéria (*Zásady. PGRLF, Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s. 2016*):

- je podnikatelem podnikajícím v zemědělské výrobě;
- je malým nebo středním podnikem (podnik, který zaměstnává méně než 250 osob a má obrat menší než 50 mil. eur anebo jehož bilanční suma nepřesahuje částku 43 mil. eur);
- je zemědělským prvovýrobcem (prvovýrobou se rozumí výroba produktů rostlinné a živočišné produkce);
- na své jméno sjednal smluvní pojištění plodin a/nebo hospodářských zvířat na poklesy způsobené riziky stanovené PGRLF a uhradil pojistné ve výši alespoň 1000 Kč za pojištění za příslušný rok, ve kterém žádá podporu;
- podal žádost o poskytnutí finanční podpor pojištění před zaplacením pojistného pro příslušný rok;
- není podnikem v obtížích (není ve ztrátě více než poloviny jeho kapitálu, pokud vůči podniku nebylo zahájeno kolektivní úpadkové řízení, jestliže podnik obdržel podporu na záchranu a zatím nesplatil půjčku).

4.2.2 Podání žádostí o finanční podporu pojištění

Žadatel je povinen předložit kompletně vyplněnou žádost o podporu pojištění včetně příloh. Příjem žádostí je zahájen vždy k 1. 1. příslušného roku a ukončení přijímání žádostí je ke dni 30. 10. příslušného roku. Potvrzení pojišťovny o výši uhrazeného pojistného na příslušný rok a doklady prokazující úhradu pojistného se dokládají následně, nejpozději však k 30. 10. příslušného roku. PGRLF poskytne finanční podporu pouze žadateli, který má uzavřenou pojistnou smlouvu s pojišťovnou, jež má sjednanou smlouvu o spolupráci s PGRLF (*Zásady. PGRLF, Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s. 2016*).

K 1. 1. 2016 smlouvu o spolupráci s PGRLF uzavřely tyto pojišťovny (Spolupracující pojišťovny. *PGRLF, Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s.* 2016):

- Allianz pojišťovna, a.s.;
- Česká pojišťovna, a.s.;
- ČSOB Pojišťovna, a.s.;
- Generali Pojišťovna, a.s.;
- Hasičská vzájemná pojišťovna, a.s.;
- Kooperativa pojišťovna, a.s.;
- Österreichische Hagelversicherung – Versicherungsverein auf Gegenseitigkeit, organizační složka (Agra pojišťovna).

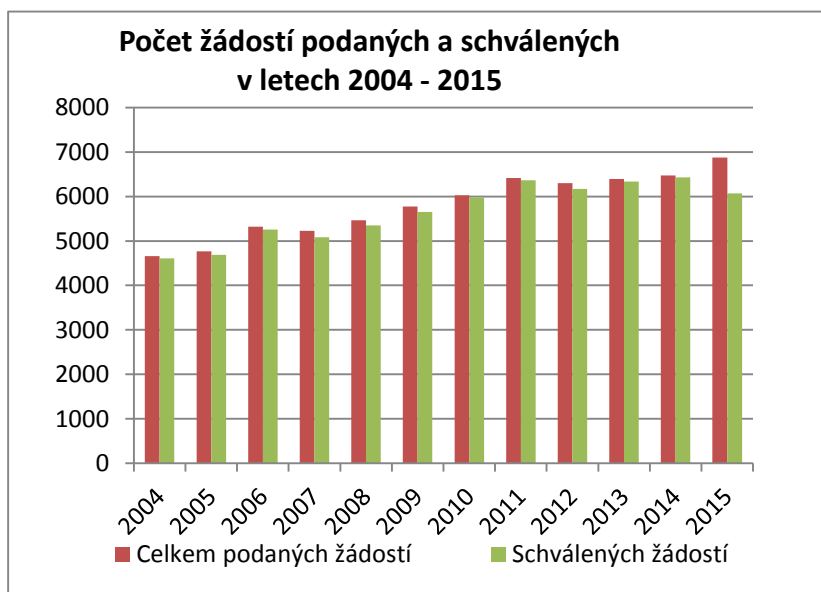
Následující tabulka a graf dokumentují počty podaných a schválených žádostí v letech 2004 – 2015.

Tabulka č. 4: Počet žádostí podaných a schválených v letech 2004 - 2015

Rok	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Celkem podaných žádostí	4655	4764	5319	5230	5463	5774	6023	6417	6300	6392	6476	6879
Schválených žádostí	4610	4689	5253	5082	5353	5651	5975	6362	6173	6337	6429	6067

Zdroj: (PGRLF, Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, 2016).

Graf č. 3:

Zdroj: (Statistika za pojištění k 31. 12. 2015. *PGRLF, Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, 2016*).

4.2.3 Výše podpory

Po ukončení přijímání žádostí o podporu, provede fond hospodářské vyhodnocení všech žádostí a dle kapitálového plánu určí v procentech výši podpory pro aktuální rok, kterou zveřejní do 31. 12. příslušného roku. Výplata části nákladů nepochybně vynaložených na platbu pojistného se poskytuje převodem na bankovní účet příjemce uvedený v žádosti o podporu pojištění z fondu (Zásady. *PGRLF, Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s.* 2016).

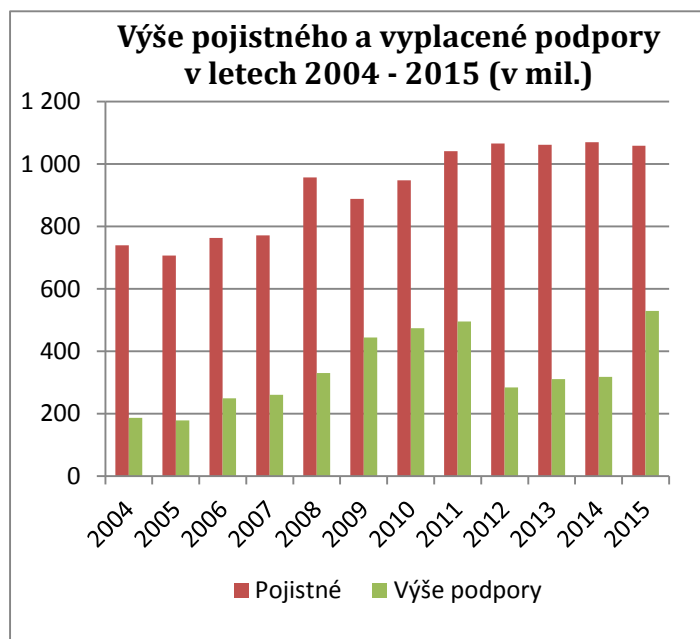
V následující tabulce a grafu je zachyceno výše pojistného a vyplacené podpory v letech 2004-2015.

Tabulka č. 5 : Výše pojistného a vyplacené podpory v letech 2004 - 2015 (v mil.)

Rok	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Pojistné	739	707	763	771	957	888	948	1 041	1 066	1 062	1 070	1058
Výše podpory	186	178	249	260	330	444	474	495	284	310	318	529

Zdroj: (Statistika za pojištění k 31. 12. 2015. *PGRLF, Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, 2016*).

Graf č. 4

Zdroj: (Statistika za pojištění k 31. 12. 2015. *PGRLF, Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, 2016*).

Podpora pěstitelů na úhradu nákladů spojených s pojištěním plodin

Podpora bude poskytnuta zemědělcům, kteří splňují všechny předchozí podmínky. Za plodiny se nepovažují lesní porosty a lesní školky. Uvedeným pojištěním se rozumí pojištění plodin a škody způsobené přírodními pohromami, či nepříznivými klimatickými jevy

Výše podpory:

- v rozmezí **od 25 % do 50 %** na pojištění speciálních plodin;
- v rozmezí **od 10 % do 50 %** na pojištění ostatních plodin.

Speciálními plodinami se rozumí zejména vinná réva, chmel, ovoce, brambory, zelenina, okrasné rostliny, aromatické a kořeninové rostliny, přadné rostliny, produkce trav a jetelovin pěstovaných na semeno (Aktuální sazby podpor. *PGRLF, Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s.* 2016).

Podpora na úhradu nákladů spojených s pojištěním hospodářských zvířat

Podpora bude poskytnuta chovateli hospodářských zvířat, který splňuje všechny předchozí podmínky. Předloženým pojištěním se rozumí pojištění hospodářských zvířat na způsobené chorobami zvířat, přírodními pohromami, či nepříznivými klimatickými jevy.

Výše podpory:

- v rozmezí **od 25 % do 50 %** na pojištění hospodářských zvířat (Aktuální sazby podpor. *PGRLF, Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s.* 2016).

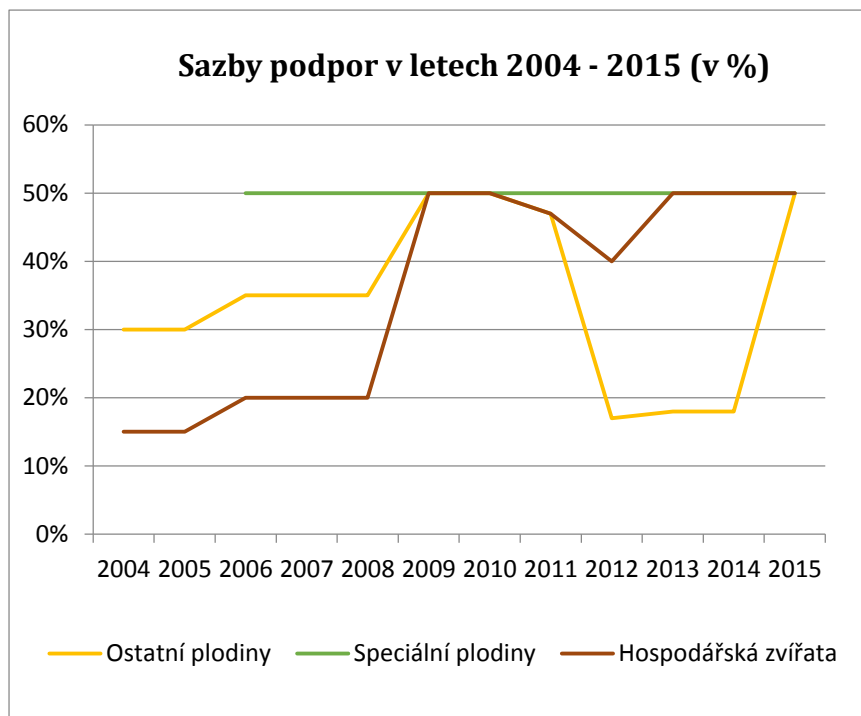
Sazby podpor poskytnuté v letech 2004 - 2015 dokumentuje následující tabulka a graf:

Tabulka č. 6: Sazby podpor v letech 2004 - 2015 (v %)

Rok	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Ostatní plodiny	30%	30%	35%	35%	35%	50%	50%	47%	17%	18%	18%	50%
Speciální plodiny			50%	50%	50%	50%	50%	50%	50%	50%	50%	50%
Hospodářská zvířata	15%	15%	20%	20%	20%	50%	50%	47%	40%	50%	50%	50%

Zdroj: (Statistika za pojištění k 31. 12. 2015. *PGRLF, Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, 2016*).

Graf č. 5:

Zdroj: (Statistika za pojištění k 31. 12. 2015. *PGRLF, Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond*, 2016).

5 CHARAKTERISTIKA A NABÍDKA VYBRANÝCH KOMERČNÍCH POJIŠŤOVEN

V této kapitole se budeme zabývat srovnáním produktových nabídek vybraných komerčních pojišťoven, které působí v České republice na trhu zemědělského pojištění. Tyto nabídky jsou vypracovány přímo pro pojistnou ochranu daného zemědělského podniku, který poskytl podklady pro vypracování bakalářské práce, ovšem ze soukromých důvodů nechtěl být zmíněn. Nabídky budou seřazeny abecedně dle názvu pojišťovny. Stručně charakterizujeme každou pojišťovací společnost před konkrétní nabídkou pojistné smlouvy. Na závěr zhodnotíme jednotlivé nabídky a pokusíme se společnosti doporučit nejvhodnější návrh na krytí zemědělských rizik.

Uvedené nabídky jsou od pěti pojišťovacích společností ze sedmi, které v současné době působí na českém trhu zemědělského pojištění. Nabídky jsou poskytnuty od Agra pojišťovny, Allianz pojišťovny, České pojišťovny, Generali pojišťovny a Hasičské vzájemné pojišťovny. Zbývající dvě pojišťovny ČSOB Pojišťovna, Kooperativa pojišťovna jsou podle našich zjištění pro podnik nevhodné z důvodu jejich vysokých sazeb na pojištění, proto nabídky těchto pojišťoven nebudou zmíněny. Podíl jednotlivých pojišťoven na českém pojistném trhu v letech 2004 – 2013 zachycuje tabulka č. 7 a graf č. 6.

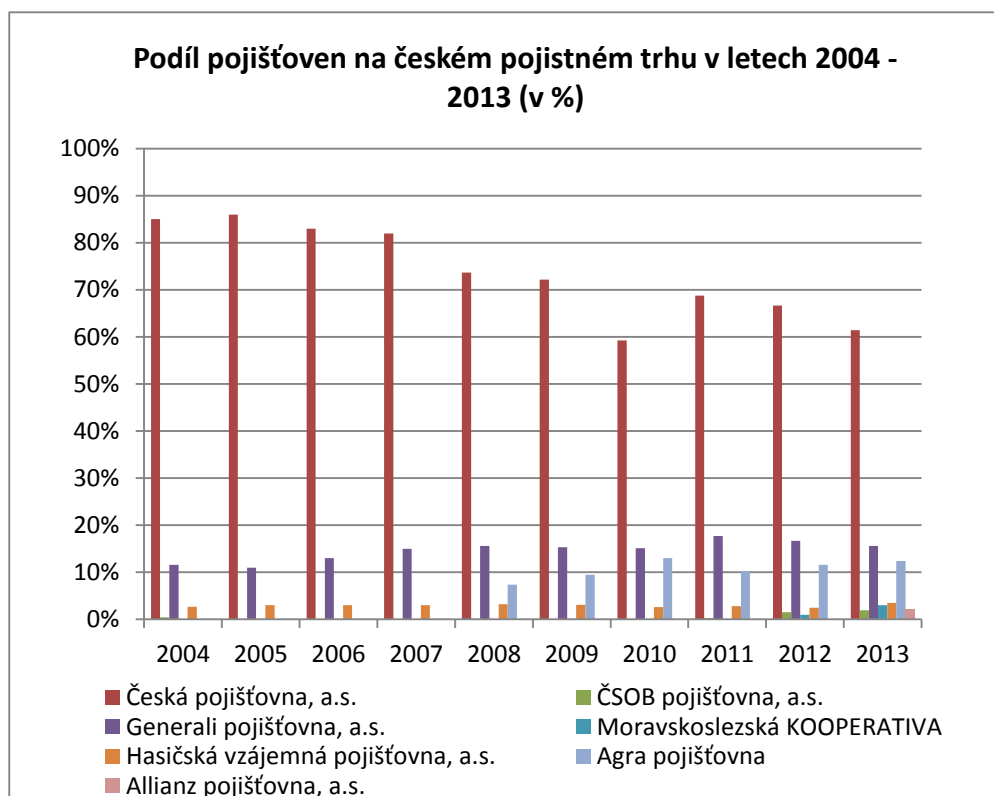
Tabulka č. 7: Podíl pojišťoven na českém pojistném trhu v letech 2004 - 2013 (v %)

Roky	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Česká pojišťovna, a.s.	85%	86%	83%	82%	73,7%	72,2%	59,2%	68,8%	66,7%	61,4%
ČSOB pojišťovna, a.s.	0,4%						0,02%	0,3%	1,5%	1,9%
Generali pojišťovna, a.s.	11,6%	11%	13%	15%	15,6%	15,3%	15,1%	17,7%	16,7%	15,6%
Moravskoslezská KOOPERATIVA									1%	3%
Hasičská vzájemná pojišťovna, a.s.	2,7%	3%	3%	3%	3,2%	3,1%	2,6%	2,8%	2,5%	3,5%
Agra pojišťovna					7,4%	9,5%	13%	10,3%	11,6%	12,4%
Allianz pojišťovna, a.s.										2,2%

Zdroj: (eAGRI Ministerstvo Zemědělství. *Zprávy o stavu zemědělství*. © 2009-2015)

Graf č. 6:

Zdroj: (eAGRI Ministerstvo Zemědělství. *Zprávy o stavu zemědělství*. © 2009-2015)

Vstupní údaje pro smlouvy vycházejí z podnikové evidence. Předmětem návrhů pojištění jsou všechna chovaná zvířata a plánovaná struktura plodin.

Pojištění hospodářských zvířat

- **Předmětem pojištění:** hospodářská zvířata (viz tabulka č. 8)

Tabulka č. 8: Specifikace chovaných hospodářských zvířat

Kategorie	Počet zvířat (ks)	Cena (Kč/kg)	Cena (Kč/ks)	Pojistná částka (Kč)
Telata do 8 měsíců	5	70	6 120	30 600
Výkrm býků od 8 měsíců	25	49	20 000	500 000
Selata do 25kg	40	60	1 500	60 000
Prasničky od 25kg	12	40	5 400	64 800
Výkrm prasat od 25kg	52	30	3 600	187 200

Zdroj: podklady od zemědělského podniku

- **Minimální požadavek pojištění:**
  - krytí rizika nález (riziko infekčního a parazitního onemocnění)
- **Spoluúčast:** dle nabídky pojistitele
- **Místo pojištění:** prostory určené pro chování hospodářských zvířat

Pojištění plodin

- **Předmět pojištění:** seznam plodin (viz tabulka č. 9)

Tabulka č. 9: Seznam pojištěných plodin

Kategorie	Plocha (ha)	Výnos (t/ha)	Cena (Kč/t)	Pojištěný výtěžek (Kč/ha)	Pojistná částka za plodinu (Kč)
Pšenice ozimá	7,43	7,5	3200	24 000	178 320
Ječmen jarní	8,28	5,2	3100	16 120	133 474
Hrách zelený	2,51	4,5	5500	24 750	62 123

Zdroj: podklady od zemědělského podniku

- **Minimální požadavek pojištění:**
  - krupobití
  - požár
- **Spoluúčast:** dle nabídky pojistitele
- **Místo pojištění:** pozemky v katastrálních územích společnosti

Jednotlivé pojišťovny tyto požadavky přizpůsobily svým paušálním pojistným produktům a podaly návrh pojistných smluv. Hlavním cílem této kapitoly je vybrat pojistný produkt jak na pojištění plodin, tak na pojištění hospodářských zvířat, který by nejvíce odpovídal pojistným potřebám podniku. Výběr samotných produktů bude uskutečněn na základě zhodnocení následujících parametrů: **cena celkového pojistného, procentní výše spoluúčasti, rozsahu pojištění a výše franšízy** (pouze u pojištění plodin). V dalších podkapitolách se budeme věnovat návrhům pojištění od jednotlivých pojišťoven.

5.1 Agra pojišťovna

Agra pojišťovna je organizační složka rakouské pojišťovny Die Österreichische Hagelversicherung VVaG, která již více než šedesát let poskytuje své služby rakouským zemědělcům. Její právní formou je vzájemnostní pojišťovací spolek. V Rakousku má pojištěno více než 85 % zemědělské půdy. Založením své pobočky v Praze roku 2006 rozšířila své působení i na český trh. Agra pojišťovna se specializuje výhradně na zemědělská pojištění. Je to v České republice jediná pojišťovna, která se specializuje pouze na zemědělské pojištění. V této době má Agra pojišťovna silnou pozici na českém pojistném trhu, přestože začala své služby nabízet řada nových pojišťoven. V současné době její služby v pojištění plodin a zvířat využívá více než tisícovka klientů. Vedle České republiky také pojišťovna dobře prospívá na Slovensku (O nás, *Agra pojišťovna*, 2008).

5.1.1 Nabídka pojištění hospodářských zvířat

Rozsah pojištění:

- nákazy (vyjmenované v pojistných podmínkách)

Spoluúčast: bez spoluúčasti

Kalkulace pojištění:

Tabulka č. 10: Cenová nabídka pojištění hospodářských zvířat

Kategorie	Počet zvířat (ks)	Cena (Kč/kg)	Cena (Kč/ks)	Pojistná částka (Kč)	Roční pojistné (Kč)
Telata do 8 měsíců	5	70	6 120	30 600	260
Výkrm býků od 8 měs.	25	49	20 000	500 000	4 250
Selata do 25kg	40	60	1 500	60 000	600
Prasničky od 25kg	12	40	5 400	64 800	486
Výkrm prasat od 25kg	52	30	3 600	187 200	1 872

Zdroj: (nabídka pojistné smlouvy – pojištění hospodářských zvířat; Agra pojišťovna)

Cena celkového pojistného: 7 468 Kč/ročně

Slevy poskytnuté od pojišťovny:

- 2 % sleva za elektronické zpracování smlouvy;
- 30 % zápujční sleva.

Cena celkového pojistného po slevě: 5 078 Kč/ročně

5.1.2 Nabídka pojištění plodin

Rozsah pojištění:

- krupobití;
- požár.

Spoluúčast: 8 % pojištěného výtěžku z poškozené plochy (výnosová škoda)

Franšíza: 8 % z pojistné částky

Kalkulace pojištění:

Tabulka č. 11: Cenová nabídka pojištění plodin

Kategorie	Plocha (ha)	Výnos (t/ha)	Cena (Kč/t)	Pojištěný výtěžek (Kč/ha)	Pojistná částka za plodinu (Kč)	Roční pojistné (Kč)
Pšenice ozimá	7,43	7,5	3200	24 000	178 320	2 318
Ječmen jarní	8,28	5,2	3100	16 120	133 474	1 735
Hrách zelený	2,51	4,5	5500	24 750	62 123	2 796

Zdroj: (nabídka pojistné smlouvy – pojištění plodin; Agra pojišťovna)

Cena celkového pojistného: 6 849 Kč/ročně

Slevy poskytnuté od pojišťovny:

- 2 % sleva za elektronické zpracování smlouvy;
- 30 % zápujční sleva.

Cena celkového pojistného po slevě: 4 657 Kč/ročně

Zhodnocení

Na návrhu od Agra pojišťovny jsou kladně hodnoceny slevy poskytnuté pojišťovnou, především slevu za elektronické zpracování smlouvy, kterou žádná jiná pojišťovna neposkytuje, dále byla poskytnuta nejvyšší a to 30 % zápujční sleva. Naopak negativně hodnocena je 8 % spoluúčast pojištěného výtěžku z poškozené plochy pěstovaných plodin a 8 % franšízu z pojistné částky. Dále je negativně hodnoceno navržené pojistné za pojištění plodin, které bylo nejvyšší ze všech nabídek od pojišťoven. Ovšem po odečtení slev se pojištění snížilo, ale i tak cena pojištění zůstala vysoká. Stejně tak cena pojistného hospodářských zvířat byla vysoká.

5.2 Allianz pojišťovna

Allianz pojišťovna, a. s. je součástí největšího světového pojišťovacího koncernu Allianz Group, která byla založen r. 1890 v Berlíně a chrání život a majetky 80 milionů lidí ve více než 70 zemích. Hlavní sídlo se nachází v Mnichově. V roce 2015 oslavila Allianz Group 125. narozeniny, patří mezi stovku nejsilnějších značek naší planety. V České republice působí od r. 1993. Od doby působení v České republice zprostředkovali 9 milionů smluv, a drží tak místo 3. největší pojišťovny u nás. Filozofie Allianz pojišťovny je poskytovat nejširší krytí spolu s nadstandardní péčí o klienty (O společnosti, *Allianz*, 2016)

5.2.1 Nabídka pojištění hospodářských zvířat

Rozsah pojištění:

- nákazy (vyjmenované v pojistných podmínkách)

Spoluúčast: bez spoluúčasti

Kalkulace pojištění:

Tabulka č. 12: Cenová nabídka pojištění hospodářských zvířat

Kategorie	Počet zvířat (ks)	Cena (Kč/kg)	Cena (Kč/ks)	Pojistná částka (Kč)	Roční pojistné (Kč)
Telata do 8 měsíců	5	70	6 120	30 600	245
Výkrm býků od 8 měs.	25	49	20 000	500 000	4 000
Selata do 25kg	40	60	1 500	60 000	540
Prasničky od 25kg	12	40	5 400	64 800	454
Výkrm prasat od 25kg	52	30	3 600	187 200	1 853

Zdroj: (nabídka pojistné smlouvy – pojištění hospodářských zvířat; Allianz pojišťovna)

Cena celkového pojistného: 7 092 Kč/ročně

Slevy poskytnuté od pojišťovny:

- 10 % obchodní sleva;
- 15 % startovací či zápujční sleva.

Cena celkového pojistného po slevě: 5 319 Kč/ročně

5.2.2 Nabídka pojištění plodin

Rozsah pojištění:

- krupobití;
- vichřice;
- požár;
- úder blesku.

Spoluúčast: 5 % pojištěného výtěžku z poškozené plochy (výnosová škoda)

Franšíza: nebyla sjednána

Kalkulace pojištění:

Tabulka č. 13: Cenová nabídka pojištění plodin

Kategorie	Plocha (ha)	Výnos (t/ha)	Cena (Kč/t)	Pojištěný výtěžek (Kč/ha)	Pojistná částka za plodinu (Kč)	Roční pojistné (Kč)
Pšenice ozimá	7,43	7,5	3200	24 000	178 320	945
Ječmen jarní	8,28	5,2	3100	16 120	133 474	707
Hrách zelený	2,51	4,5	5500	24 750	62 123	1 367

Zdroj: (nabídka pojistné smlouvy – pojištění plodin; Allianz pojišťovna)

Cena celkového pojistného: 3 019 Kč/ročně

Slevy poskytnuté od pojišťovny:

- 10 % obchodní sleva;
- 15 % startovací či zápujční sleva.

Cena celkového pojistného po slevě: 2 264 Kč/ročně

Zhodnocení

Na nabídce pojištění od Allianz pojišťovny je kladně hodnocena 0 % spoluúčast u pojištění hospodářských zvířat a 0 % franšíza u pojištění plodin. Naopak negativně hodnocena je vyšší 5 % spoluúčast z pojištěného výtěžku z poškozené plochy u pojištění plodin, ale ta se vykompenzuje rozšířeným základním rozsahem pojištění o pojištění proti vichřici a úderu blesku. Dále je kladně hodnocena poskytnutá startovací sleva, která jistě pojišťovně přináší nové klienty. Cena výsledného ročního pojistného u pojištění plodin byla nejnižší z nabízených pojištění plodin. Ovšem cena pojištění hospodářských zvířat nebyla ta nejnižší, ale udržela se na přijatelné ceně pro podnik.

5.3 Česká pojišťovna

V počátcích se Česká pojišťovna soustřeďovala pouze na pojištění proti požáru. Později se přejmenovala na První českou vzájemnou pojišťovnu a na začátku 20. století začala nabízet svým klientům také životní pojištění, pojištění proti vloupání a pojištění zákonné odpovědnosti a úrazu. V roce 1992 vznikla společnost Česká pojišťovna a.s. převedením pojišťovny ze státního vlastnictví do soukromého. Jde o pojišťovnu s více než 185 letou bohatou tradicí a drží 1. místo největší pojišťovny na českém pojistném trhu. Nabízí jak životní a neživotní pojištění, tak i pojištění pro klienty v oblasti průmyslových, podnikatelských rizik a zemědělství (Historie a vývoj České pojišťovny, *Česká pojišťovna*, 2016), (Profil, *Česká pojišťovna*, 2016).

5.3.1 Nabídka pojištění hospodářských zvířat

Rozsah pojištění:

- náklady (vyjmenované v pojistných podmínkách)

Spoluúčast: bez spoluúčasti

Kalkulace pojištění:

Tabulka č. 14: Cenová nabídka pojištění hospodářských zvířat

Kategorie	Počet zvířat (ks)	Cena (Kč/kg)	Cena (Kč/ks)	Pojistná částka (Kč)	Roční pojistné (Kč)
Telata do 8 měsíců	5	70	6 120	30 600	220
Výkrm býků od 8 měs.	25	49	20 000	500 000	3 600
Selata do 25kg	40	60	1 500	60 000	420
Prasničky od 25kg	12	40	5 400	64 800	454
Výkrm prasat od 25kg	52	30	3 600	187 200	1 310

Zdroj: (nabídka pojistné smlouvy – pojištění hospodářských zvířat; Česká pojišťovna)

Cena celkového pojistného: 6 004 Kč/ročně

Slevy poskytnuté od pojišťovny:

- 25 % sleva pro nového klienta

Cena celkového pojistného po slevě: 4 503 Kč/ročně

5.3.2 Nabídka pojištění plodin

Rozsah pojištění:

- krupobití;
- požár.

Spoluúčast: bez spoluúčasti

Franšíza: 10 % z pojištěného výtěžku

Kalkulace pojištění:

Tabulka č. 15: Cenová nabídka pojištění plodin

Kategorie	Plocha (ha)	Výnos (t/ha)	Cena (Kč/t)	Pojištěný výtěžek (Kč/ha)	Pojistná částka za plodinu (Kč)	Roční pojistné (Kč)
Pšenice ozimá	7,43	7,5	3200	24 000	178 320	1 462
Ječmen jarní	8,28	5,2	3100	16 120	133 474	1 095
Hrách zelený	2,51	4,5	5500	24 750	62 123	1 491

Zdroj: (nabídka pojistné smlouvy – pojištění plodin; Česká pojišťovna)

Cena celkového pojistného: 4 084 Kč/ročně

Slevy poskytnuté od pojišťovny:

- 25 % sleva pro nového klienta

Cena celkového pojistného po slevě: 3 036 Kč/ročně

Zhodnocení

Na nabídce pojištění od České pojišťovny je kladně hodnocena 0 % spoluúčast u obou pojištění. Nulovou spoluúčast u pojištění plodin nám žádná jiná pojišťovna nenabídla. Dále je kladně hodnocena poskytnutá startovací sleva, která jistě pojišťovně přináší nové klienty. Naopak negativně hodnocena je 10% franšíza z pojištěného výtěžku. Cena výsledného ročního pojistného u pojištění hospodářských zvířat byla nejnižší z nabízených pojištění hospodářských zvířat. Ovšem cena pojištění plodin nebyla ta nejnižší, ale udržela se na přijatelné ceně pro podnik.

5.4 Generali pojišťovna

Pojišťovna Generali je složkou skupiny Generali, která patří mezi největší světové pojistitele. Předepsané pojistné převyšuje 70 miliard eur (v roce 2014). Má vůdčí pozici na trzích západní Evropy, stejně tak získává významné postavení v Asii a také v regionu střední a východní Evropy. V roce 1832 byla otevřena první pobočka Assicurazioni Generali v Praze. Řadí se mezi největší české pojišťovny. Jejich pojistný program obsahuje pojištění osob, majetku, odpovědnosti, motorových vozidel i průmyslových a podnikatelských rizik (O Generali, Generali, 2016).

5.4.1 Nabídka pojištění hospodářských zvířat

Rozsah pojištění:

- nálezky (vyjmenované v pojistných podmínkách)

Spoluúčast: bez spoluúčasti

Kalkulace pojištění:

Tabulka č. 16: Cenová nabídka pojištění hospodářských zvířat

Kategorie	Počet zvířat (ks)	Cena (Kč/kg)	Cena (Kč/ks)	Pojistná částka (Kč)	Roční pojistné (Kč)
Telata do 8 měsíců	5	70	6 120	30 600	275
Výkrm býků od 8 měs.	25	49	20 000	500 000	4 500
Selata do 25kg	40	60	1 500	60 000	660
Prasničky od 25kg	12	40	5 400	64 800	518
Výkrm prasat od 25kg	52	30	3 600	187 200	2 059

Zdroj: (nabídka pojistné smlouvy – pojištění hospodářských zvířat; Generali pojišťovna)

Cena celkového pojistného: 8 012 Kč/ročně

Slevy poskytnuté od pojišťovny:

- 10 % obchodní sleva;
- 15 % startovací či zápujční sleva.

Cena celkového pojistného po slevě: 6 009 Kč/ročně

5.4.2 Nabídka pojištění plodin

Rozsah pojištění:

- krupobití;
- požár.

Spoluúčast: 5% pojištěného výtěžku z poškozené plochy (výnosová škoda)

Franšíza: není sjednána

Kalkulace pojištění:

Tabulka č. 17: Cenová nabídka pojištění plodin

Kategorie	Plocha (ha)	Výnos (t/ha)	Cena (Kč/t)	Pojištěný výtěžek (Kč/ha)	Pojistná částka za plodinu (Kč)	Roční pojistné (Kč)
Pšenice ozimá	7,43	7,5	3200	24 000	178 320	2 193
Ječmen jarní	8,28	5,2	3100	16 120	133 474	1 642
Hrách zelený	2,51	4,5	5500	24 750	62 123	1 553

Zdroj: (nabídka pojistné smlouvy – pojištění plodin; Generali pojišťovna)

Cena celkového pojistného: 5 388 Kč/ročně

Slevy poskytnuté od pojišťovny:

- 10 % obchodní sleva;
- 15 % startovací či zápujční sleva.

Cena celkového pojistného po slevě: 4 041 Kč/ročně

Zhodnocení

Na nabídce pojištění od Generali pojišťovny je kladně hodnocena 0 % spoluúčast u pojištění hospodářských zvířat a 0 % franšíza u pojištění plodin. Naopak negativně hodnocena je 5 % spoluúčast z pojištěného výtěžku z poškozené plochy u pojištění plodin. Dále je kladně hodnocena poskytnutá obchodní a startovací sleva, která celkovou cenu pojištění snížila o 25 %. I když cena pojištění hospodářských zvířat v základu byla ta nejvyšší z nabízených pojištění hospodářských zvířat, díky poskytnuté slevě se celková cena pojištění udržela na přijatelné ceně pro podnik. Stejně tak cena pojištění plodin byla vyčíslena na přijatelnou částku.

5.5 Hasičská vzájemná pojišťovna

Založení Hasičské vzájemné pojišťovny je datováno dnem 26. listopadu 1991, kdy byla ustanovena valnou hromadou v Brně, je jedním z nejstarších pojišťovacích ústavů v Evropě. Její právní formou je akciová společnost. Poskytuje pojišťovací produkty pro velký okruh klientů. Nabízí pojištění fyzickým i právnickým osobám v oboru životního i majetkového pojištění. Pro zemědělce poskytuje pojištění hospodářských zvířat, pojištění plodin a také pojištění lesních porostů (Základní informace. *Hasičská vzájemná pojišťovna, a.s.* © 2012 – 2016), (O společnosti. *Hasičská vzájemná pojišťovna, a.s.* © 2012 – 2016).

5.5.1 Nabídka pojištění hospodářských zvířat

Rozsah pojištění:

- nákazy (vyjmenované v pojistných podmínkách)

Spoluúčast: 5 % z pojistného plnění

Kalkulace pojištění:

Tabulka č. 18: Cenová nabídka pojištění hospodářských zvířat

Kategorie	Počet zvířat (ks)	Cena (Kč/kg)	Cena (Kč/ks)	Pojistná částka (Kč)	Roční pojistné (Kč)
Telata do 8 měsíců	5	70	6 120	30 600	229
Výkrm býků od 8 měs.	25	49	20 000	500 000	3 750
Selata do 25kg	40	60	1 500	60 000	756
Prasničky od 25kg	12	40	5 400	64 800	816
Výkrm prasat od 25kg	52	30	3 600	187 200	2 359

Zdroj: (nabídka pojistné smlouvy – pojištění hospodářských zvířat; HVP)

Cena celkového pojistného: 7 910 Kč/ročně

Slevy poskytnuté od pojišťovny:

- pojišťovnou nebyla poskytnuta žádná sleva

Cena celkového pojistného po slevě: 7 910 Kč/ročně

5.5.2 Nabídka pojištění plodin

Rozsah pojištění:

- krupobití;
- požár.

Spoluúčast: bez spoluúčast

Franšíza: 10 % z pojištěného výtěžku

Kalkulace pojištění:

Tabulka č. 19: Cenová nabídka pojištění plodin

Kategorie	Plocha (ha)	Výnos (t/ha)	Cena (Kč/t)	Pojištěný výtěžek (Kč/ha)	Pojistná částka za plodinu (Kč)	Roční pojistné (Kč)
Pšenice ozimá	7,43	7,5	3200	24 000	178 320	2 407
Ječmen jarní	8,28	5,2	3100	16 120	133 474	1 655
Hrách zelený	2,51	4,5	5500	24 750	62 123	1 864

Zdroj: (nabídka pojistné smlouvy – pojištění plodin; HVP)

Cena celkového pojistného: 5 926 Kč/ročně

Slevy poskytnuté od pojišťovny:

- pojišťovnou nebyla poskytnuta žádná sleva

Cena celkového pojistného po slevě: 5 926 Kč/ročně

Zhodnocení

Na nabídce pojištění od Hasičské vzájemné je kladně hodnocena 0 % spoluúčast u pojištění hospodářských zvířat. Naopak negativně hodnocena je vyšší 5 % spoluúčast z pojistného plnění u pojištění plodin a 10 % franšíza z pojištěného výtěžku. Dále je negativně hodnocena celková cena pojištění, která byla u obou pojištění nejvyšší z nabídek, které nám předložily všechny pojišťovny. Tato vysoká cena je zapříčiněna především tím, že nám pojišťovna neposkytla žádnou slevu na pojištění.

5.6 Závěrečné porovnání nabídek pojištění

Výsledné porovnání a zhodnocení nabídek od pojišťoven bude nejprve provedeno u pojištění hospodářských zvířat a následně u pojištění plodin. Nabídky budou hodnoceny dle následujících parametrů:

- **cena celkového pojistného:** čím nižší, tím lepší pořadí;
- **rozsah pojištění:** počet krytých rizik;
- **procentní výše spoluúčasti:** čím nižší hodnota, tím kladnější hodnocení;
- **franšíza:** čím nižší hodnota, tím kladnější hodnocení (pojištění plodin).

Dle těchto parametrů budou nabídky uspořádány od prvního do pátého místa. Jednotlivým parametrům bude přidělena váha v procentech. Parametr s nejvyšší prioritou rozhodování bude mít vyšší procentuální váhu. U pojištění hospodářských zvířat bude za nejdůležitější považována celková cena pojištění s váhou 50 %. Dále pak riziko 30 % a výše spoluúčasti 20 %. U plodin bude za nejdůležitější považována celková cena pojištění s váhou 40 %. Dále pak riziko 30 %, výše spoluúčasti 20 % a franšíza 10 %. Nabídka s nejnižším počtem bodů bude vyhodnocena jako nejlepší.

5.6.1 Závěrečné porovnání nabídek pojištění hospodářských zvířat

Tabulka č. 20: Data získaná od pojišťoven pro porovnání nabídek pojištění hospodářských zvířat

pojišťovna	celková cena pojištění	riziko	spoluúčast v (%)
		nákaza	
Agra poj.	5 078 Kč	Ano	0
Allianz poj.	5 319 Kč	Ano	0
Česká poj.	4 503 Kč	Ano	0
Generali poj.	6 009 Kč	Ano	0
HVP	7 919 Kč	Ano	0

Zdroj: vlastní zpracování

Jelikož všechny pojišťovny nabídly krytí rizika nákazy, tak jsme pro lepší zhodnocení pojistných nabídek porovnali nákazy, které toto pojištění kryje dle pojistných podmínek dané pojišťovny. V tabulce níže je riziko obodováno dle počtu nákaz, které kryje jednotlivé pojištění.

Tabulka č. 21: Bodové hodnocení nabídek pojištění hospodářských zvířat

parametry	celková cena pojištění		riziko		spoluúčast v (%)		body celkem	konečné pořadí
	pořadí	Body	pořadí	body	pořadí	body		
Agra poj.	2.	100	1.	30	1.	20	150	2.
Allianz poj.	3.	150	3.	90	1.	20	260	3.
Česká poj.	1.	50	2.	60	1.	20	130	1.
Generali poj.	4.	200	4.	120	1.	20	340	4.
HVP	5.	250	5.	150	1.	20	420	5.

Zdroj: vlastní zpracování

Závěr:

Nejlépe se umístila nabídka od České pojišťovny. A to především díky cenově nejvýhodnějšímu pojistnému ze všech nabídek pojišťoven, kdy cena byla snížena o 25 % slevu pro nového klienta pojišťovny, dále pak pro velmi dobré krytí rizika nákazy. Na druhém místě se umístila nabídka Agra pojišťovny, která nabídla sice nejvyšší krytí rizika nákazy, ale nabídka celkové ceny pojištění byla vyšší než pojištění od České pojišťovny. Na dalších třech místech se umístily sestupně Allianz pojišťovna, Generali pojišťovna a na posledním místě Hasičská vzájemná pojišťovna.

5.6.2 Závěrečné porovnání nabídek pojištění plodin

Tabulka č. 22: Data získaná od pojišťoven pro porovnání nabídek pojištění plodin

pojišťovna	celková cena pojištění	riziko				spoluúčast v (%)	Franšíza v (%)
		krupobití	požár	vichřice	úder blesku		
Agra poj.	4 657 Kč	Ano	Ano	Ne	Ne	8	8
Allianz poj.	2 264 Kč	Ano	Ano	Ano	Ano	5	0
Česká poj.	3 036 Kč	Ano	Ano	Ne	Ne	0	10
Generali poj.	4 041 Kč	Ano	Ano	Ne	Ne	5	0
HVP	5 926 Kč	Ano	Ano	Ne	Ne	5	10

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka č. 23: Bodové hodnocení nabídek pojištění plodin

parametry	celková cena pojištění		riziko		spoluúčast v (%)		franšíza		body celkem	konečné pořadí
	pořadí	body	poř.	body	poř.	body	poř.	body		
Agra poj.	4.	160	2.	60	3.	60	2.	20	300	4.
Allianz poj.	1.	40	1.	30	2.	40	1.	10	120	1.
Česká poj.	2.	80	2.	60	1.	20	3.	30	190	2.
Generali poj.	3.	120	2.	60	2.	40	1.	10	230	3.
HVP	5.	200	2.	60	2.	40	3.	30	330	5.

Zdroj: vlastní zpracování

Závěr:

Nejlépe se umístila nabídka pojištění od Allianz pojišťovny. I když nabídnutá 5 % spoluúčast je vyšší než spoluúčast od České pojišťovny, pojištění je výhodnější díky rozšířenému základnímu rozsahu pojištění o pojištění proti vichřici a úderu blesku. Ke kladnému hodnocení také přispěla nulová franšíza. Cena výsledného ročního pojistného byla z nabízených pojištění plodin nejnižší. Na druhém místě se umístila Česká pojišťovna, která nabídla nejnižší spoluúčast ze všech pojišťoven, ale cena, rozsah pojištění a franšíza nebyly na takové úrovni jako v nabídce od Allianz pojišťovny. Na dalších třech místech se umístily sestupně Generali pojišťovna, Agra pojišťovna a na posledním místě Hasičská vzájemná pojišťovna.

ZÁVĚR

Zemědělské pojištění je pojištění pro případ výskytu nahodilých a nepředvídatelných situací, které ohrožují zemědělskou prvovýrobu a nelze je vůbec nebo jen velmi málo ovlivnit. Je spojeno se značně charakteristickými riziky, právě pro tyto rizika byly vytvořeny speciální pojistné produkty, což jsou právě pojištění plodin a hospodářských zvířat.

Pojištění plodin poskytuje ochranu před majetkovými škodami na rostlinné produkci, která vznikne v důsledku nenadálých klimatických změn. Kryje nejčastěji škody způsobené krupobitím, sesuvem půdy, vichřicí, povodní či záplavou, požárem, vyzimováním nebo jarním mrazem. Zemědělec si může pojistit plodiny běžně pěstované na orné půdě (obilniny, luskoviny, olejniny, okopaniny, krmné pícniny atd.), přadné rostliny (len, konopí), trvalé travní porosty, vinnou révu, chmel, aromatické rostliny, léčivé rostliny, kořeninové rostliny, ovoce, konzumní zeleninu, tabák. Největší škody pěstitelům zemědělských plodin způsobuje krupobití a vichřice.

Pojištění hospodářských zvířat poskytuje chovatelům ochranu před riziky ohrožující jejich chovaná zvířata. Za hospodářská zvířata, která si chovatel může pojistit se považují prasata, skot, ovce, kozy, lichokopytníci, králíci, hrabavá a vodní drůbež, včely, ryby dále také koně a domácí zvířata. Pojištění hospodářských zvířat obsahuje zejména rizika spojená s uhynutím, utracením nebo nutnou porážkou. Tato rizika vznikají nejčastěji z důvodu poranění, operace, porodu, potratu, nebezpečných nálezů, živelných škod, onemocnění infekčního nebo parazitárního původu, přehřátím organismu zvířete atd. Nejčastějším důvodem škody je nákaza zvířete, která představuje pro chovatele největší riziko.

Zemědělská výroba je velmi rizikové povolání, díky tomu je zemědělské pojištění vzhledem k nepředvídatelnosti a rostoucím klimatickým rizikům velmi drahé. Z toho důvodu je v této oblasti podnikání potřeba podpora státu. Pro podporu zemědělského pojištění byl státem založen Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, který nabízí zemědělcům státní dotace v podobě úhrady části nákladů prokazatelně vynaložených na platbu pojistného u pojištění plodin a hospodářských zvířat.

V současné době na českém pojistném trhu nabízí zemědělské pojištění sedm pojišťoven. Jedná se o Allianz pojišťovna, a.s., Česká pojišťovna, a.s., ČSOB Pojišťovna, a.s., Generali Pojišťovna, a.s., Hasičská vzájemná pojišťovna, a.s., Kooperativa pojišťovna, a.s., Österreichische Hagelversicherung – Versicherungsverein auf Gegenseitigkeit, organizační složka (Agra pojišťovna). Tyto pojišťovny nabízejí různé sazby pojištění, rozsah pojištění, spoluúčast a slevy poskytnuté klientům. Díky nabídkám jednotlivých pojišťoven pro námi vybraný podnik jsme mohli posoudit, která pojišťovna nabízí nejvhodnější a nejvýhodnější podmínky pro pojištění hospodářských zvířat a plodin. Z posuzovaných nabídek se u pojištění plodin nejlépe umístila Česká pojišťovna a u pojištění hospodářských zvířat Allianz pojišťovna. Ovšem pokud by si podnik opravdu vybral jednu z pojišťoven pro krytí svých zemědělských rizik, tak by mu bylo doporučeno projednat s pojistiteli komplexní propojištěnost podniku s cílem optimalizace ceny pojistného. Dále by mu bylo doporučeno, aby zažádal o dotaci na podporu pojištění z PGRLF a tím snížil finanční náklady vynaložené na pojištění.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Literatura

- [1] ČEJKOVÁ, V.; ŘEZÁČ, F.; ZUZAŇÁK, A. *Pojištění pro podnikatele*. Břeclav: Moraviapress, 1998. ISBN 80-86181-13-8.
- [2] DAŇHEL, J. a kol. *Pojistná teorie*. Praha: Professional Publishing, 2005. ISBN 80-86419-84-3.
- [3] DUCHÁČKOVÁ, E. *Principy pojištění a pojišťovnictví*. Praha: Ekopress, 2003. ISBN 978-80-86929-51-4
- [4] MAJTÁNOVÁ, A. *Poistenie – Praktiká*. Bratislava: EKONÓM, 1999. ISBN 80-225-1113-7
- [5] MARTINOVIČOVÁ, D. *Pojišťovnictví*. Brno: CERM, 2009. ISBN 978-80-214-3963-4.
- [6] MARVAN, M. *Dějiny pojišťovnictví v Československu – 1. díl Dějiny pojišťovnictví v Československu do roku 1918*. Praha: Novinář, 1989.
- [7] MARVAN, M.; CHALUPECKÝ, J. *Dějiny pojišťovnictví v Československu – 2. díl Dějiny pojišťovnictví v Československu (1918 – 1945)*. Bratislava: Alfa konti, 1993. ISBN 80-88739-01-2.
- [8] MARVAN, M.; CHALUPECKÝ, J. *Dějiny pojišťovnictví v Československu – 3. díl Dějiny pojišťovnictví v Československu (1945 – 1992)*. Praha: Česká pojišťovna, 1997. ISBN 80-238-8592-8.
- [9] SMEJKAL, V.; RAIS, K. *Řízení rizik*. Praha: Grada Publishing a.s., 2003. ISBN 80-247-0198-7.
- [10] ŠPIČKA, J. *Řízení podnikatelských rizik v zemědělství: (informační studie)*. Praha: Výzkumný ústav zemědělské ekonomiky, 2006. ISBN 80-866-7136-4.
- [11] VOSTATEK, J. *Sociální a soukromé pojištění*. Praha: Codex Bohemia, 1996. ISBN 80-85963-21-3.

Internetové zdroje

- [12] **Zprávy o stavu zemědělství.** *eAGRI Ministerstvo Zemědělství.* [online]. © 2009-2015 [cit. 2016-04-01].
Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/ministerstvo-zemedelstvi/vyrocní-a-hodnotící-zpravy/zpravy-o-stavu-zemedelstvi/>
- [13] **Chmel otáčivý.** *bylinkopedie.* [online]. © 2014 – 2016 [cit. 2016-05-01].
Dostupné z: <http://bylinkopedie.cz/chmel-otacivy/>
- [14] **Pojištění zvířat a plodin.** *FT Makleřská.* [online]. © 2009 [cit. 2016-05-01]. Dostupné z: http://www.ft-maklerska.cz/firemni_reseni_pojisteni_plodin.php
- [15] **Pojištění zvířat.** *Česká pojišťovna.* [online]. © 2016 [cit. 2016-05-01].
Dostupné z: <https://www.ceskapojistovna.cz/p?pojisteni-zvira>
- [16] **Historie.** *PGRLF, Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s..* [online]. 2016 [cit. 2016-04-20].
Dostupné z: <https://www.pgrlf.cz/o-spolecnosti/historie/>
- [17] **Orgány společnosti.** *PGRLF, Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s..* [online]. 2016 [cit. 2016-04-20].
Dostupné z: <https://www.pgrlf.cz/o-spolecnosti/rizeni/>
- [18] **Náplň činnosti.** *PGRLF, Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s..* [online]. 2016 [cit. 2016-04-20].
Dostupné z: <https://www.pgrlf.cz/o-spolecnosti/napln-cinnosti/>
- [19] **Zásady.** *PGRLF, Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s..* [online]. 2016 [cit. 2016-04-20].
Dostupné z: <https://www.pgrlf.cz/programy/podpora-pojisteni-2/podpora-pojisteni/zasady/>
- [20] **Spolupracující pojišťovny.** *PGRLF, Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s..* [online]. 2016 [cit. 2016-04-20].
Dostupné z: <https://www.pgrlf.cz/programy/podpora-pojisteni-2/podpora-pojisteni/spolupracujici-pojistovny/>
- [21] **Aktuální sazby podpor.** *PGRLF, Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s..* [online]. 2016 [cit. 2016-04-20].
Dostupné z: https://www.pgrlf.cz/wp-content/uploads/2016/01/Aktualni_sazby_podpor.pdf

- [22] **Statistika za pojištění k 31.12.2015.** *PGRLF, Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s.* [online]. 2016 [cit. 2016-04-20].
Dostupné z: <http://www.pgrlf.cz/wp-content/uploads/2016/02/pojisteni.pdf>
- [23] **O nás.** *Agra pojišťovna.* [online]. © 2008 [cit. 2016-03-03].
Dostupné z: https://www.agrapojistovna.cz/site_cz/index.cfm?objectid=C0035338-3005-96D1-4E8E431EF25F3859
- [24] **Produkty.** *Agra pojišťovna.* [online]. © 2008 [cit. 2016-03-03].
Dostupné z: https://www.agrapojistovna.cz/site_cz/index.cfm?objectid=C0035338-3005-96D1-4E8E431EF25F3859
- [25] **O společnosti.** *Allianz.* [online]. © 2016 [cit. 2016-03-03].
Dostupné z: <http://www.allianz.cz/vse-o-allianz/allianz/o-spolecnosti.html>
- [26] **Zemědělské pojištění proti ztrátě výnosu a živelným událostem.** *Allianz.* [online]. © 2016 [cit. 2016-03-03].
Dostupné z: http://www.allianz.cz/produkty/pro-firmy/individualni-rizika-a-prumysl/individualni-rizika-a-prumysl_zemedelstvi.htm
- [27] **Historie a vývoj České pojišťovny.** *Česká pojišťovna.* [online]. © 2016 [cit. 2016-03-03].
Dostupné z: <https://www.ceskapojistovna.cz/historie-a-vyvoj-cp>
- [28] **Profil.** *Česká pojišťovna.* [online]. © 2016 [cit. 2016-03-03].
Dostupné z: <https://www.ceskapojistovna.cz/profil>
- [29] **Generali.** *Generali.* [online]. © 2016 [cit. 2016-03-03].
Dostupné z: <http://www.generali.cz/stranky/o-general/>
- [30] **Základní informace.** *Hasičská vzájemná pojišťovna, a.s.* [online]. © 2012–2016 [cit. 2016-04-20].
Dostupné z: <http://www.hvp.cz/zakladni-informace/>
- [31] **O společnosti.** *Hasičská vzájemná pojišťovna, a.s.* [online]. © 2012–2016 [cit. 2016-04-20].
Dostupné z: <http://www.hvp.cz/o-spolecnosti/>

Seznam použitých tabulek

- tabulka č.1:** Řízení rizik
- tabulka č.2:** Předepsané pojistné pojištění plodin a jeho plnění v ČR v letech 2004 - 2013 (mil. Kč)
- tabulka č.3:** Předepsané pojistné pojištění hospodářských zvířat a jeho plnění v ČR v letech 2004 - 2013 (mil. Kč)
- tabulka č.4:** Počet žádostí podaných a schválených v letech 2004 - 2015
- tabulka č.5:** Výše pojistného a vyplacené podpory v letech 2004 - 2015 (v mil.)
- tabulka č.6:** Sazby podpor v letech 2004 - 2015 (v %)
- tabulka č.7:** Podíl pojišťoven na českém pojistném trhu v letech 2004 - 2015 (v %)
- tabulka č.8:** Specifikace chovaných hospodářských zvířat
- tabulka č.9:** Seznam pojištěných plodin
- tabulka č.10:** Cenová nabídka pojištění hospodářských zvířat
- tabulka č.11:** Cenová nabídka pojištění plodin
- tabulka č.12:** Cenová nabídka pojištění hospodářských zvířat
- tabulka č.13:** Cenová nabídka pojištění plodin
- tabulka č.14:** Cenová nabídka pojištění hospodářských zvířat
- tabulka č.15:** Cenová nabídka pojištění plodin
- tabulka č.16:** Cenová nabídka pojištění hospodářských zvířat
- tabulka č.17:** Cenová nabídka pojištění plodin
- tabulka č.18:** Cenová nabídka pojištění hospodářských zvířat
- tabulka č.19:** Cenová nabídka pojištění plodin
- tabulka č.20:** Data získaná od pojišťoven pro porovnání nabídek pojištění hospodářských zvířat
- tabulka č.21:** Bodové hodnocení nabídek pojištění hospodářských zvířat
- tabulka č.22:** Data získaná od pojišťoven pro porovnání nabídek pojištění plodin
- tabulka č.23:** Bodové hodnocení nabídek pojištění plodin

Seznam použitých grafů

- graf č.1:** Porovnání předepsaného pojistného a jeho plnění u pojištění plodin v letech 2003 - 2014 (mil. Kč)
- graf č.2:** Porovnání předepsaného pojistného a jeho plnění u pojištění hospodářských zvířat v letech 2003 - 2014 (mil. Kč)
- graf č.3:** Počet žádostí podaných a schválených v letech 2004 - 2015
- graf č.4:** Výše pojistného a vyplacené podpory v letech 2004 - 2015 (v mil.)
- graf č.5:** Sazby podpor v letech 2004 - 2015 (v %)
- graf č.6:** Podíl pojišťoven na českém pojistném trhu v letech 2004 - 2013 (v %)

Seznam použitých obrázků

- obrázek č.1:** chmel
- obrázek č.2:** vichřice
- obrázek č.3:** ovce